

LAHARI COMMUNIQUE

Private circulation only

November 2021-January 2022

EDITORIAL TEAM

Megharani
Mohammad Haroon Rasheed
Veena Srinivas

H. Manjunath
K. S. Girijamma
Krithika

THE KARNATAKA RIGHT TO FREEDOM OF RELIGION BILL, 2021

-Puthige Ramesh, Senior Advocate

The Karnataka Right to Freedom of Religion Bill, 2021 has been passed by the Karnataka Legislative Assembly. As the name suggests, it is intended to protect the rights of a person in respect of practice of religion of his or her choice. As it has a lengthy name, many refer to it as 'Anti-Conversion Bill' and some even refer to it just as 'Conversion Bill.' Unfortunately, both the shorter versions do not convey the correct meaning of the Act. For the sake of convenience, I shall refer to it as "Act."

Other States like Arunachal Pradesh, Chhattisgarh, Gujarat, Himachal Pradesh, Jharkhand, Madhya Pradesh, Odisha, Uttar Pradesh and Uttarakhand have also passed laws restricting religious conversion. However, in 2015, the Union Law Ministry stated that Parliament does not have the legislative competence to pass anti-conversion legislation.

At the outset, the Act is not just confined to benefit Hindus as is being canvassed by those opposing the Act. Conversion visualised in the Act can happen in every

34th year of publication

MARRIAGE: ADDS LIFE TO RIGHTS OR AGE FOR RIGHTS

- Sumitra, Advocate, Bengaluru

The Objective clause of the proposed amendment to The Prohibition of Child Marriage Act, 2006 stating that 'The Constitution guarantees gender equality as part of the fundamental rights and also guarantees prohibition of discrimination on the grounds of sex. The existing laws do not adequately secure the Constitutional mandate of gender equality in marriageable age among men and women. Women are often put to disadvantageous position in regard to higher education, vocational instruction, attainment of psychological maturity and skill-sets, etc. Entering into employment sphere and being part of the work force to make themselves self dependent before girls getting married is a critical area. These disadvantages perpetuate dependence of women on men. There are also imperatives for lowering maternal mortality rate and infant mortality rate, as well as improvement of nutrition levels and sex ratio at birth, as these would promote possibilities of responsible parenthood for both father and mother, making them more capable of taking better care of their children. It is also important to bring down the incidence of teenage pregnancies, which are not only harmful for women's overall health but also result in more miscarriages and stillbirths. Discrimination against women also comes in the way of

Anti-conversion Law-An Attack on Dalits, Adivasis, and Other Backward Classes (Mythologically called as Shudras)

-S. Balan, Advocate, Bengaluru

The religious and caste composition in India

Out of the total population of India, 45% are OBC; 19% of Dalits; 11% are Adivasis; 15% of Muslims; 2.3% Christians; 1.8% Sikhs and Buddhists are 0.8%; Remaining 5% are a composition of Brahmins, Kshatriyas and Vaishyas.

Dalits

Dalit is a name for people belonging to the lower stratum caste in India characterised as 'untouchables' and 'unseeables' and they were excluded from the four fold Varna system of Hinduism. They were seen as forming a fifth varna, also known 'Panchama.' Dalits now profess, practice, and propagate various religious beliefs, including Hinduism, Buddhism, Sikhism, Christianity, Islam and various other belief systems. Scheduled Caste is the official term for dalits as per the Constitution of India. In Southern India, dalits are known as 'Adi Dravida,' 'Adi Karnataka,' 'Adi Andhra.'

India is home to over 200 million dalits. India has 6 lakh villages and in almost every village, a small pocket

THE SAGA OF THE AAB ELECTION

-P. Anu Chengappa, Advocate, Bengaluru

In the backdrop of the probability of an administrator being appointed to manage the affairs of the Advocates Association of Bangalore (AAB), the Hon'ble High Court of Karnataka appointed a High Power Committee (HPC) headed by Mr. N. S. Satyanarayana Gupta to conduct the tri-annual election of AAB. Mr. K. N. Phanindra (also later appointed as the Chief Returning Officer), Mr. A.G. Shivanna, Mr. K. N. Puttegowda, Mr. G. Chandrasekhariah, Mr. S. N. Prashanth Chandra and Mr. T. N. Shiva Reddy comprised the rest of the HPC to which Mr. M. R. Venugopal and I were co-opted. We later roped in Mr. Kempanna and Mr. Sadanand Marappa Reddy AS Special Invitees. What

DO WRITE FOR COMMUNIQUE AND SAMVADA

We request advocates who wish to contribute articles for publication in the Communique and Samvada to mail the articles to teamcommunique.lahari@gmail.com. For queries please contact Ms. Megharani at : 9717806627

PROFESSIONAL ETHICS AND MISCONDUCT

"Law is no trade, briefs are no merchandise and so the leaven of commercial competition or procurement should not vulgarise the legal profession" – Justice Krishna Iyer.

-Udaya Holla, Senior Advocate, Bengaluru

Law is a noble profession. It is based on the concept that justice is divine and lawyers are seekers of justice on behalf of their clients, namely, the litigants. Because the latter do not have the competence and ability to handle their own cases, they come to the lawyers for help and assistance. Therefore enormous responsibility is cast on the lawyers. The relationship between the two is one of absolute trust, faith and confidence. To a lawyer, the case may be one of the many that he handles. But to the litigant many a times, it is his life itself which is at stake.

Any compromise with the nobility of the profession will definitely erode the faith of people in the profession and ultimately in the rule of law; for a lawyer is not only the 'front line worker' of judicial system, an officer of the court but the very face of the justice delivery system. His/her role in dispensation of justice is as important as that of a judge. The trust, faith and confidence that clients repose in him/her must be preserved and strengthened.

Honesty, integrity, transparency, diligence, and confidentiality are the qualities that any litigant would expect from a lawyer, apart from competence. These qualities set the bench mark of professional ethics of the legal profession. Most of the litigants come to a lawyer out of sheer necessity and compulsion not out any pleasure. To them the lawyer is a god sent person. This must always be remembered by a lawyer. Therefore the position of the lawyer is virtually equivalent to that of a trustee.

A lawyer fights for his client's rights based on law. He fervently pleads on behalf of his client before court to uphold the law and get justice for his client. When that be so, the lawyer must be true to the principles which he professes on behalf of his client. The biblical saying "If salt loses its flavour, then wherewith shall it be salted?" aptly describes the position of a lawyer and the value system he is expected to uphold, for if he does not then who else will?

Supreme Court in the matter of *O.P. Sharma v. High Court of Punjab & Haryana* (2011 (6) SCC 86) has held: "An Advocate's duty is as important as that of a judge. Advocates have a large responsibility towards the society. A client's relationship with his/her advocate is underlined by utmost trust ..... an advocate plays a vital role in the preservation of society and justice system. .... Even a minor violation / misconduct militates against the fundamental foundation of the public justice system. An advocate should be dignified in his dealings to the Court, to his fellow lawyers and to the litigants. He should have integrity in abundance and should never do anything that erodes his credibility."

Madras High Court in the case of *U. Dakshinamurthy v. Commissioner of Inquiry* (AIR 1980 Mad 89) has held that the term misconduct has to be examined with the lens of propriety, decency and worthy living and the fitness of the person to be on the rolls as an advocate. The best definition of professional misconduct has been set out by Justice Darling in the case of *Re A Solicitor ex p the Law Society* (1912 (1) KB 302) as: "If it is shown that an advocate in the pursuit of his profession has done something with regard to it which would be reasonably regarded as disgraceful or dishonourable by his professional brethren of good repute and competency, then it is open to say that he is guilty of professional misconduct."

Pursuant to the power vested in it under Section 49(1)(c) of the Advocates Act, Bar Council of India has framed Rules setting out standards of professional conduct and etiquette. The preamble to the said chapter sets out that an Advocate shall at all times conduct himself in a manner befitting his status as an officer of the court, a privileged member of the community and a gentleman. It sets out a note of caution by stating that

THE 15TH P.G. C. CHENGAPPA MEMORIAL LECTURE

Lahari Advocates Forum conducted online, the 15th P. G. C. Chengappa Memorial lecture on 19th November 2021. Hon'ble Justice Dinesh Maheshwari, Judge Supreme Court of India delivered the lecture on "Shifting Paradigms in Implementation of Court Orders." Hon'ble Justice Ritu Raj Awasthi, Chief Justice, High Court of Karnataka was the Guest of Honour.

Justice Ritu Raj Awasthi mentioned that the Indian Judicial System has always been in the forefront in bringing effective and efficient changes and that establishment of Commercial Courts Act and special courts has speeded the judicial process. His lordship suggested that in suits for partition, enforcement of mortgage etc., the proceedings for preliminary decree, final decree and execution should merge into a single continuous proceeding where the existing law does not provide for such unified proceedings. The use of modern technology and shifting to paperless E-Courts has also contributed aiding and helping the Judges to adopt effective case-management principles.

Justice Dinesh Maheshwari stated that unless effectively executed, an order, decree or writ of the court remains a paper tiger. The difficulties of a litigant begin when he has obtained a decree. In the ancient times the sovereign ensured that 'Dharma' (law) did not remain just a matter of discourse. Dharma protects those who protect it 'Dharmo rakshati rakshitaha' (Manu Smriti). 'Those who destroy dharma get destroyed' - this is the shortest form of encapsulating the Rule of Law. When people were dharma abiding and truthful, there existed neither hatred nor legal dispute. When practice of Dharma declined in mankind, law suits i.e., 'Vyavahaara' were invented. King was given the power to decide lawsuits. He had the sanction of Dharma to enforce obedience and order punishment for disobedience. Law should not be seen to sit limply while those who defy go free. In legal procedures nothing is formality and everything has its own purpose. It is reiterated time and again by the Supreme Court that respect to the courts is the greatest guarantee to an ordinary citizen that his rights will be protected. Justice Maheshwari concluded stating that 'It is high time that we give to ourselves a Continuous Mandamus that we shall make all endeavours to ensure that the Rule of Law prevails....Then only the law will protect us.'

To watch the entire lecture on You Tube, log on to: <https://youtube.com/watch?v=GMk0KDH5EqA&feature=share>

THE SAGA OF THE AAB ELECTION

followed was three months of jam packed action with never a dull moment!

Boot camp

It was a pleasure to see the Chairman meticulously drawing up the agenda of every meeting, giving a specific role to each member of the HPC in every such meeting and then following it up with the minutes of the meeting. Each member of the HPC was assigned duties according to his/her field of expertise or experience. Despite our busy schedules, it became a routine to meet in the AAB Board room at 5-00 p.m., almost every alternate evening to discuss the nitty-gritties, to plan and to strategise. This would go on till 8.00 p.m., and the three days before the election saw some of us staying back till 11.30 p.m. A few Sundays saw us meeting to either receive nomination papers or supervise the unloading of the EVMs or to discuss some immediate issue that cropped up. Orientation programmes had to be conducted for the advocate volunteers, police personnel, candidates and election staff; introduction sessions of all the candidates in all the court units had to be supervised; in the middle of all these processes, drafts had to be prepared for submission to court regarding various applications filed by members of the Bar.

Our first task was to get the voter list put in order, a process that took more than a month of coordination culminating in the HPC members sitting till late in the evening and physically cross checking the entries to finalise the provisional list. Thereafter the list had to be updated on the smart card database, time lines had to be drawn to ensure that voters got ample time to check the provisional list, apply for smart cards, in between there were requests and representations from various sections of the Bar to attend to, then there was the actual planning of the layout of the election venue, use technology to the maximum possible extent to ensure fair polling, predict and provide for every possible eventuality while drawing up the election Code of Conduct, constant coordination with the printer and with the technical team that was doing the digital work, coordinating with the police department, looking at alternatives each time we hit a road block, understanding the pulse of the candidates and voters and catering to every possible requirement especially in the backdrop of the Covid pandemic. The younger members wanted zoom meetings but the elder ones would have none of it. There were frayed nerves, divergent opinions despite all of which, the HPC worked as a united whole. The Advocate General Mr. Prabhuling Navadgi was a pillar of support throughout the process. Former Advocate General Mr. Uday Holla and Mrs. Vaishali Hegde effectively steered the HPC through all the court proceedings.

Challenges

Given the deadline fixed by the High Court, deciding the date of the election was a major challenge. Crucial time was lost in preparing the voter list. The calendar of events was drafted, reworked, redrafted and finally with fingers crossed and praying that there would be no contingencies especially on the pandemic front, 19th December was decided as the D day. We had planned to wind up the voting by 4.00 p.m. to ensure early completion of the counting process. However, the polling time getting extended to 5.00 p.m., by a court order triggered a chain reaction resulting in the counting process culminating at 2.00 a.m., on the 20th of December. Traffic control, vehicle parking and security arrangements meant constant discussions with the police force. We had absolute co-operation from the jurisdictional police officers and they got very involved in the process with constant meetings and suggestions; a series of spot inspections of the venue were conducted, each time improvising on the arrangements. Circle Inspector Mr. Deepak constantly coordinated to get all the necessary permissions for the regulation of traffic, drone cameras, public parking lots, etc. Over 850 police personnel were posted to control the expected voter turnout of 16,000 and odd. Such was their dedication that ACP Ms. Najma Farooqui even followed up the series of meetings and spot inspections with a final look at the polling/security arrangements at 11.30 p.m., on 18th night!

The Principal City Civil & Sessions Judge Mr. Anil Bheemsen Katti and the Registrar of the City Civil Court Mr. S. A. Nagaraj, gave us a

free hand on the poll arrangements and were always open to meetings and requests. The Registrar accompanied us on spot inspections, helped with liasoning for various requirements and was physically present along with his administrative team on the day of the election right from 8.00 a.m. till late evening. The court medical staff was also there to assist us in case of emergencies.

The real challenge was to ensure that no violations of the code of conduct took place. We initially decided to restrict campaigning to electronic media but since there were candidates and voters who were not tech savvy, we had to permit distribution of pamphlets. The first poll violation was reported within 4 hours of announcing the code of conduct and suitable action was initiated by the HPC. Encouraged by this, we started receiving more complaints but unfortunately without adequate proof or without follow up, hence no concrete action could be initiated. Suddenly there was a hiatus as the candidates seemed to have reached a consensus on not reporting against each other! Whenever we personally chanced upon defacing of the court premises, warnings were issued to the concerned candidates. We had imposed a the two day ban on campaigning preceding the day of election and to ensure compliance, the HPC members took turns to personally perambulate the various court premises with a photographer to capture photographs and videos of violations and warned the deviators to fall in line.

Experiments and improvisations

Social media was used extensively to convey all notifications of the HPC. Prohibiting vehicle movement on the stretch in front of the election venue meant foolproof planning of traffic diversion on to other roads. To avoid a flood of voters, single lane parking was allowed on the parallel roads, in all the court complexes and all the public parking spaces available in the vicinity. Drone cameras were used to keep a tab on the parking lots in the immediate vicinity of the polling venue, a control room manned by a HPC member was set up to monitor all the cameras installed inside and outside the venue, a central microphone system was installed to supervise the goings on in the entire venue through instructions and announcements. Members of the HPC carried walkie-talkies to ensure immediate action and smooth coordination. Photographers were kept ready to immediately capture code of conduct violations if any. Digital boards were installed at strategic points to flash information to guide the voters. A separate entrance was arranged for women and senior citizen voters, wheel chairs were made available with an assistant to take such voters right from the entry point, through the polling area to the exit and in some cases even up to the parking lot. Masks were distributed to voters who did not wear one.

Smart card was the only accepted identity proof for entry into the venue. This proved very effective in ensuring that only valid voters entered the venue. Loitering and propaganda material within the venue was zero as the barricades were arranged in such a manner that a voter had no choice but to go to the polling booth and thereafter to the exit gate. Re-entry to the venue was strictly prohibited. Only the candidates were allowed to campaign inside the venue and a specific area was ear marked for them. Election officers were posted at every point to guide and supervise. Soothing music was played through the central microphone system to create a positive vibe at the venue. The cumulative impact was that the voter was able to move through the venue without any hindrance and exit within a span of 10 minutes. This in turn ensured that there was no crowding or chaos inside the venue. At the time of counting, only the concerned candidates were allowed inside the venue and the supporters had to remain outside the entry gate. This ensured that no crowding or untoward incidents occurred.

A few regrets and rancour

We had to turn back voters who did not get their smart cards, at the entry gate itself. Some could not cast their vote due to technical glitches and non-updating of court unit membership transfers. Despite meticulous planning and fervent requests to the candidates, some of them marred the discipline in the last couple of hours of polling by indulging in methods of campaigning that irritated and obstructed the voters. Wish the HPC could have had a squad to take suo moto action for code of

Women and Leadership in the Legal Profession: Time to have a Representative Bar Council

-Jayna Kothari, Senior Advocate, Bengaluru

The legal profession has traditionally been male dominated. Women were not permitted to be enrolled as pleaders and were allowed to practice in India only from 1924 onwards when Cornelia Sorabji, Regina Guha and Sudhanshu Bala Hazra challenged these laws and were allowed to be enrolled as pleaders. They were India's first women lawyers. Things are now changing and it is exciting to see large numbers of women entering the legal profession.

The one area where women continue to remain absent is representation in the Bar Councils. The Bar Council of India does not have a single woman member. Membership of various State Bar Councils from their websites shows that at least in 10 State Bar Councils (Bar Councils of Karnataka, Maharashtra and Goa, Uttarakhand, Uttar Pradesh, West Bengal, Rajasthan, Punjab and Haryana, Kerala, Gujarat and Delhi), there is not a single woman member. The remaining State Bar Councils have only 1 woman member. Only one State Bar Council, being the Bar Council of Bihar has two women members. Thus, even in the State Bar Councils which have woman member/s, the representation as a percentage of the total members is negligible.

The role of the Bar Council is extremely important. Some of its functions include promoting and laying down standards for legal education, setting guidelines for and implementing professional standards in the legal profession, enrolment of advocates, professional development, providing legal aid and activities promoting welfare of the members of the Indian legal profession. All these functions are significant for the development of the legal profession and having a diverse and well represented Bar Council with women members will ensure that the professional standards laid down and the activities carried out for the improvement of the legal profession will take into account the needs of women lawyers. It will also promote the welfare and development of women members of the profession and take into account their concerns including professional development. There are also other softer roles that Bar Council members play. The Bar Council is represented in the Governing Councils of law universities, their members are part of the UGC Committees and their advice and inputs are often taken on important decisions by governments and courts on important decisions affecting the legal community. Keeping all of this in mind, it is crucial that women are there in substantial if not equal numbers.

But why have we not had elected women members and office bearers in Bar Councils? It is well known that Bar Council elections are highly contested and it is not easy for women to stand for these elections and contest, without financial and networking support. The Bar Council as an institution needs to look at ways of ensuring women's representation, by reserving some posts for women members in office bearer posts, so that they can contest for those posts or by having some posts where women can be included by invitation. This will ensure that there are at least some women members and office bearers in the BCI and State Bar Council and will play a role in making decisions which impact the legal profession of which women lawyers are in substantial numbers.

The Law Society of England and Wales has for the first time a Black woman as its president, Stephanie Boyce, who is also its sixth woman president. She stated in an interview that she stood for this post, because she wanted to be the change she wanted to see. If we want to see a positive change in the legal profession of being more inclusive and diverse, we need to have a Bar Council that is representative of this change.

NEW TEAM TO LEAD LAHARI ADVOCATES FORUM

The General Body Meeting of Lahari Advocates Forum was convened on 29th October 2021 wherein the election officer Mr. K. S Naik announced the new team unanimously elected to lead the organisation. The new team comprises Mr. S. Vivekananda (President), Mr. R. G. Chowhan (Vice President), Mr. M. Jagadeesh (Secretary), Mr. H. Manjunath (Treasurer) and Mr. Chandrashekar C. Chanasapur, Mr. Gireesha Kodgi, Mr., Ms. Madhavi R., Ms. Mamatha Roy, Mr. Mohammed Haroon Rasheed, Ms. Sumana Baliga and Mr. Sharath Raj A. N., as the committee members.

The need for diversity in the legal profession to include women, lawyers from different religions, castes, regions, languages and disabilities is stronger than ever before, especially in the COVID-19 scenario. Improving the diversity and inclusiveness of the legal profession is a moral and a professional imperative. Though the numbers of women have increased in the legal profession, there are still barriers that make it hard for them to get in and move ahead.

Bar & Bench conducted a preliminary study across State Bar Councils from 21 states and union territories to find that only 2.04% of the elected representatives in State Bar Councils are women. Ratio between women and men representatives of State Bar Councils- Andhra Pradesh- 1:25, Bihar- 2:23, Gujarat- 0:26, Delhi- 0:15, Himachal Pradesh- 1:14, Jharkhand- 1:24, Karnataka- 0:27, Kerala: 0:26, Madhya Pradesh- 1:26, Maharashtra & Goa- 0:27, Punjab & Haryana- 0:28, Rajasthan- 0:26, Tamil Nadu & Puducherry- 1:22, Telangana- 1:26, Uttarakhand- 0:21, Uttar Pradesh- 0:26, West Bengal- 0:26, Assam, Nagaland, Mizoram, Arunachal Pradesh and Sikkim- 1:24.

Bar Councils have to prioritize gender equality in its aims and objectives and in order to do so it has to find ways to get substantial numbers of women office bearers. The BCI and State Bar Councils need to ensure that there is a focus around gender equality that extends to not only ensuring that there are more women officer bearers in the Bar Council but also in section and committee heads. Only if there are sufficient women members in the Bar Council, can the Council propel change for women's inclusion, development and leadership in the legal profession.

MARRIAGE: ADDS LIFE TO RIGHTS OR AGE FOR RIGHTS

1 ►► achieving sustainable development goals, and goes against the principles enunciated under the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, to which India is a signatory. It is imperative to tackle gender inequality and gender discrimination and to put in place adequate measures to secure health, welfare and empowerment of our women and girls and to ensure status and opportunity for them at par with men,' would be acceptable to every mother and adult girl without a second thought. Every young girl will chose liberty over early marriage and mention that her dream is to work/study more to give economic support to herself and her family like every young boy. It is only due to gender discriminatory practices that we are taking decades to respect and value our girls and give them their space to live the life of their choice. Even though international conventions like CEDAW (in Section 16) mention that adult women should be given the same choice in their life decisions as men, we do not follow it and it is always family emotions that work to make young girls give up education/job and get married.

Challenges

How can we achieve equality by making marriageable age for girls also 21 like for the boys? Just equal age of marriage for both sexes gives upholds right to equality removing gender discrimination? It may not but it gives girls space to opt for whatever opportunities they want to access instead of being convinced by family to get married as soon as they turn 18. We still face child marriage issues. According to the latest NFHS 5 statistics, girls who married before 18 years, currently in the group of 20 to 24 years, is 7% in urban areas and 27% in rural areas. We are not able to stop child marriage completely but it is gradually reducing due to the efforts of the government and NGOs.

Protecting young lives and their reproductive health

We are witnessing an increase in young married women suffering domestic violence, dowry harassment and various types of cruelty. NFHS 5 recent data shows that spousal violence is 24.2% in urban areas and 31.6% in rural areas. Young girls who marry early find it extremely difficult to protect themselves from abusive relationships or stop violence whereas those who marry later and are educated, find confidence to do so. Empowerment, life lessons and education give women overall development to make informed choices and use Constitutional safeguards and access opportunities to live a life of dignity. Living in a digital fast moving world, accessing multiple opportunities in life, this is the right time to welcome the amendment but the challenge is to reach out to the areas where child marriage is still prevalent and girls continue to face gender discrimination irrespective of age.

How this amendment can achieve the objective of access to primary up to higher education? States governments, minority institutions and commissions have already introduced various schemes that offer trainings, scholarships, free education and provide financial assistance. Why should not our marriage practices incorporate and respect girls' access to various reproductive health rights and let them exercise their informed consent as to when and whom to marry as per Article 12 of the CEDAW? What do the honour killings and 'khap' dictums indicate? What does the violence on sexual minorities indicate? We are not willing to move away from gender discriminatory practices and let the younger generations exercise their choices. We must opt to empower the younger generation through this kind of law so that they have sufficient time to aspire and assert their right and fight legally against gender discrimination.

Age of consent to sex

Though the proposal is to push the marriageable age for girls to 21 years the consenting age for sex remains 18 years. So adults are not deprived of their right to begin their sex life before 21 but marriage when looked at from the perspectives of reproductive health rights and responsibilities, it is desired that our young girls are given more time to decide as their body matters to them too. They can even enter into prenuptial marriage contracts. Courts are aware that increase in age of consent for sex from 16 to 18 leads to increase in cases of sexual offenses against children but all these

challenges can be reduced if we get the younger generation to involve in various job based study packages of their choice.

Mission past and future

The Child Marriage Restraint Act, 1929 was introduced with the objective of eliminating the evils that endanger the life and health of a female child who is unable to withstand the stress and strains of married life and to avoid early deaths of such minor mothers. Even the age of 18 proves to be highly disastrous for happy family life as children born to mothers under the age of 20 years are much more likely to die in infancy than children born to mothers in the prime childbearing age. According to the United Nations, maternal mortality in India is 25 times higher for girls under 15 and two times higher for those in the age group of 15 to 19.

Later, the Prohibition of Child Marriage Act, 2006 (PCMA) was enacted under which a child is defined as a person who, if male, has not completed 21 years of age and, if female, has not completed 18 years of age. Realizing that it is not easy to stop child marriage without effective mechanisms, this Act provides for the appointment of the Child Marriage Prohibition Officers (CMPOs). These CMPOs who work under Directorate of Women and Child Department face immense challenges including threat to life in preventing child marriage. But very rarely do interventions of CMPOs succeed as often parents undertake not to marry their daughter till she turns 18 and yet marry their child by relocating themselves to some other place. This example is just the tip of the iceberg of discriminatory practices families follow and it is high time that government takes up its role under *parents patriae* doctrine more seriously to save the health and life of young girls so that the girl child is no more considered a burden and married off at a young age, risking her very life.

The Law Commission Report No.270 states that child marriage results in child labour at home and young girls have very little decision making powers. Child marriage makes girls more vulnerable to domestic violence and sexual abuse. It also deprives the girl child of her right to obtain education and live a life of freedom and dignity.

Way forward

Increasing the marriageable age to 21 per se may not do the magic that women want but empowerment through education and employment along with protection from gender discriminatory practices can protect women from anemia, maternal mortality, infant mortality and help in safeguarding themselves from diseases like HIV/AIDS.

Different states have been trying different policy methods to push the marriageable age to 18. Schemes like Apna Beti Apna Dhan, YSR Pelli Kanuka Scheme, Bidaai or Shaadi Bhagya Scheme, etc., offer Rs.50,000/- to Rs.1,00,000/- as reward for keeping the girl child without marriage up to 18 years. It works to some extent but if we have to remove the 'daughter is a burden' mentality, government needs to come up with schemes to support education and employment and make the daughter herself an asset to her parents. Pradhan Mantri Dhanlakshmi Yojna offers loan to the educated for startup business but access to education itself remains an issue.

Implementing social legislation is tough but not impossible as progress is achieved but very slowly. This is due to poor gender budgeting and lack of facilities to young girls to access education and employment given the environment they are in. The Report on Prevention of Child Marriages in Karnataka (Vol.1) lists the many challenges before the government and we have to show willingness to budget and build the young lives. We have to change the education policy and employment culture simultaneously to make the 21 years step up venture meaningful for every girl in letter and spirit. Change in violence laws to give special preference in protecting 18 to 21 year old young adults and support their options and choices and prohibiting family violence is also required. Else, we will witness child marriages increasing hereon. Legislation may not make any difference to a girl's life if more choices/options are not made accessible. Let us wish that age 21 brings hope for a better tomorrow for our young women.

THE KARNATAKA RIGHT TO FREEDOM OF RELIGION BILL, 2021

1 religion and many a times it may be on grounds of misrepresentation or fraud. The impression that it is intended to benefit only Hindus is a narrative created by some political leaders. Nonetheless, let us see as to whether the Act can be sustained in a legal battle.

Article 18 of the Universal Declaration of Human Rights to which India is a signatory protects Right to Religion. It states "Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion; this right includes freedom to change his religion or belief....."

A detailed study of the Act clears the doubt in favour of the Act. A Three Judge Bench of the Supreme Court in the case of *K. Nagaraj v. State of Andhra Pradesh* {(1985)1 SCC 52} has ruled thus at Para 36- "The legislature, as a body, cannot be accused of having passed a law for an extraneous purpose. .... Its reasons for passing a law are those that are stated in the Objects and Reasons. Even assuming that the executive, in a given case, has an ulterior motive in moving a legislation, that motive cannot render the passing of the law mala fide. This kind of 'transferred malice' is unknown in the field of legislation,"

Coming to Article 25 of the Constitution which protects 'propagation of religion,' in the case of *Rev. Stainislaus v. State of Madhya Pradesh* {(1977) 1 SCC 677}, the Constitution Bench has held thus in para 20- "There is no fundamental right to convert another person to one's own religion because if a person purposely undertakes the conversion of another person to his religion, as distinguished from his effort to transmit or spread the tenets of his religion, that would impinge on the 'freedom of conscience guaranteed to all the citizens of the country alike.'"

Let us now see the Objects of the Act. As ruled in Nagaraj's case (supra), Statement of Objects and Reasons is the only factor that we should look at. It reads thus in the Act- 'to provide for protection of right to freedom of religion and prohibition of unlawful conversion from one religion to another by misrepresentation, force, undue influence, coercion, allurement or by any fraudulent means and for the matters connected therewith or incidental thereto'

We have come across thousands of cases where a validly executed document or a lawfully performed marriage has been annulled by establishing that consent for the same has been obtained through one or the other of the named prohibited influences. If it is applicable there then why not here? In other words, if a legally executed document or marriage can be annulled on grounds of fraud, misrepresentation, etc., then on the same grounds legally performed conversion can also be set at naught. It is thus clear that if conversion has resulted on account of misrepresentation, force, etc., then such conversion can be assailed. This is what is highlighted in the objects and reasons and is specifically prohibited in Section 3 of the Act.

Section 4 of the Act gives an exhaustive list of persons who can complain regarding the occurrence of conversion. It not only authorises the victim of conversion but also her/his close relatives to complain. This stands to reasons in as much as many a time victims will not be in a position to lodge a complaint for various reasons.

Section 5 of the Act is a penal provision. Without such a penal provision, the Act will not only be incomplete but will be toothless. Thus, inclusion of a penal provision stands to reason. What is relevant to notice here is Section 5(2) of the Act. While Section 5(1) specifies the punishment for a wrong doer, Section 5(2) enables the Court to award compensation to the victim by the accused. For more than one reason this particular provision requires to be looked into as a beneficial provision. Many a times, especially if marriage has also taken place after forced conversion, the victims, majority of whom are women, will be hesitant to break the relationship. Availability of compensation may prompt such women to come in the open and place their side of the story. Section 5(3) of the Act is another provision that is relevant in this regard. While Section 5(1) read with Section 5(2) of the Act attracts heavy penalty and compensation, Section 5(3) of the Act is a deterrent provision for repeat or habitual offenders.

Section 6 of the Act is similar to the provisions contained in the Hindu Marriage Act, where a marriage solemnized by resorting to

fraud can be declared null and void. The question that will then arise is where is the need for the introduction of this Act if a provision is already there in the Hindu Marriage Act? While the Hindu Marriage Act is available only for Hindus, this is a special enactment dealing with fraud and is available for the benefit of persons of all religions. It is similar to Scheduled Caste and Scheduled Tribe (Prevention of Atrocities) Act, 1989 where a victim can lodge a complaint of harassment instead of just lodging a complaint under the Indian Penal Code (IPC). Thus, this is a social legislation enabling victims of all religions to come out of forced marriage through conversion.

Section 8 is another welcome provision which is intended to take care of the situation before the occurrence of an event so that the concerned parties should not repent on a later date. While the Act enables conversion, Section 8 imposes a reasonable restriction, that too of just notifying the concerned. Section 9 of the Act is similar to Section 8, the only difference being that while Section 8 contemplates notice prior to conversion, Section 9 contemplates post facto notice, i.e., subsequent to conversion. A seven Judge Bench of the Supreme Court in the case of *Maneka Gandhi v. Union of India* {(1978)1 SCC 248} has upheld such post facto compliance. Thus, issuance of notice can by no stretch of imagination be interpreted to take away the right of a person to convert from one religion to another and as such, Right to Freedom of Religion is in no way affected.

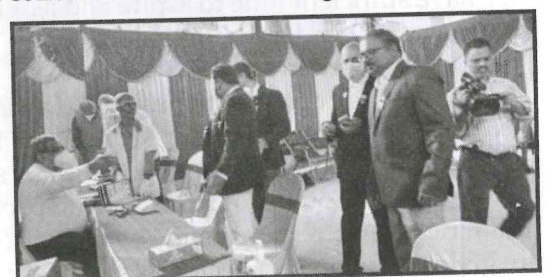
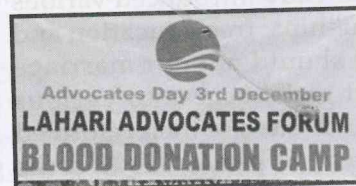
The only distinguishing factor that may be pressed is the absence of trial in a regular court of law. In a Welfare State, the Government has the power to provide a speedy platform other than through court proceedings to render justice. There is a catena of decisions to sustain the establishment of such fora. A major change brought in criminal jurisprudence can be noticed in Section 12 of the Act. It is a settled position of law in our country that an accused is entitled to maintain silence and it is for the prosecution to establish the charge alleged. However, in this Act, burden of proving that he is innocent of the charge levied, is cast on the accused. In other words, the complainant is not required to establish the complaint alleged and it is for the Accused to establish that he has not committed the offence as alleged by the Complainant. Many of the cases instituted by the police end in acquittal principally on account of the failure of the police to establish the charge alleged against the accused. This change is a welcome change to punish the guilty.

It is thus clear that the Act is constitutionally valid and is a social as well as beneficial legislation.

BLOOD DONATION CAMP

To mark the occasion of Advocates Day on 3rd December 2021, Lahari Advocates Forum organised a blood donation camp in the City Civil Court, Bengaluru in collaboration with the Bowring and Lady Curzon hospital, Bengaluru. The camp was inaugurated by Mr. Anil Bheemsen Katti, Principal City Civil & Sessions Judge Principal

District Judge. Along with advocates a sizeable number from the Judicial Staff also donated blood, enthused by the Registrar, Mr. S.A. Nagaraj. The programme was a grand success with more than a 100 volunteers donating blood. In fact, such was the overwhelming response that the units collected exceeded the target and the camp had to be closed much before the stipulated time. The exercise epitomized the human spirit of caring and sharing despite the severe restrictions in the backdrop of the Covid pandemic. Lahari is grateful to the legal fraternity for wholeheartedly supporting the cause.

ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ

ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲ್ಲೆ ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಬಾಳ್ಗೆ

ನವೆಂಬರ್ 2021 - ಜನವರಿ 2022

“ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ನೆಲದ ಕಾನೂನು”

ಅರುಣಾಚಲ ಗೌಂಡರ್ ಡೆಡ್ ಬೈ ಎಲ್ ಆರ್ಎಫ್ ವಿರುದ್ಧ ಪೊನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಇತರರು-ಸಿವಿಲ್ ಅಪೀಲು 6659/2011” ಹೀಗೊಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.

1956ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮೃತನಾದ ಹಿಂದೂ ಪುರುಷನ ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ (1) ಆತನ ಏಕೈಕ ಮಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕು ಇರುತ್ತದೆ, (2) ಆ ಹಕ್ಕು 1956ರ ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಅಧಿನಿಯಮ / ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಹೇಗೆ ರೂಪಾಂತರವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು (3) ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂತಹ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೇ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ, ಆ ಆಸ್ತಿ ಯಾರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯಲು ಅರುಣಾಚಲ ಗೌಂಡರ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, 2005ರಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಕಾಯ್ದೆಗೆ (ಹಿಂದೂ ಸಕ್ಸೆಷನ್ ಆಕ್ಟ್), ಕೇಂದ್ರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆದರೂ ಸಹ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ಆರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿನೀತಾ ಶರ್ಮಾ ತೀರ್ಪು ಬಂದು, ಕಲಂ ಆರರ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಅನುಮಾನಗಳಿಗೆ ತೆರೆ ಎಳೆಯಿತು. ಕಲಂ ಆರನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆಟ್ಟು, ಈಗ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಯಾವ ಯಾವ ಆಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಭಾಗವೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಸಮಭಾಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಚರ್ಚೆ ಇನ್ನೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒಂದು ಮುಖ ಅರುಣಾಚಲ ಗೌಂಡರ್ ಕೇಸಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆ. 1991ರ ಈ ವಿಭಾಗದ ದಾವೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ಮೂಲಕ 20/1/2022 ರಂದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದ್ದು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿನಿಂದಲೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಂದೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ/ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು ಎಂದಾದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತು? 1956 ಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ, ಒಬ್ಬ ತಂದೆಗೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ/ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ? ಹೀಗೆ, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೇ ಹೋದಾಗ, ತಂದೆಯ ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಸ್ತಿ, ತಂದೆಯ ಕುಟುಂಬದ ಕಡೆಯ ಗಂಡು ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆಯೇ? ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅರುಣಾಚಲ ಗೌಂಡರ್ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ತೀರ್ಪು ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು, ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಭೇದಭಾವವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸದೇ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಕಾನೂನು ಏನಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವುದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯ.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ತೀರ್ಪಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ:-

ಗುರುನಾಥ ಗೌಂಡರ್ ರವರಿಗೆ ಎರಡು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು. (1) ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ (2) ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್. ಸದರಿ ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಮೃತರಾದಾಗ ಆತನ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳಾದ ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ ಮಾತ್ರ ಬದುಕಿದ್ದಳು. ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್‌ಗೆ ಗಂಡು ಸಂತಾನ

ತೆರಿಗೆಯ ವಿಕಸನ - ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಉಡುಗೊರೆಯಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯ ತೆರಿಗೆಯವರೆಗೆ

ತೆರಿಗೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ವಿಕಾಸದ ಸಮಯವನ್ನು ವೈದಿಕ ಯುಗ, ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಗುಪ್ತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಮೊಘಲರು, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ತೆರಿಗೆ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು.

ವೈದಿಕ ಯುಗ

ರಾಜನ ಯಶಸ್ಸು ಅವನು ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬರಹಗಾರರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಋಗ್ ವೇದದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ ‘ಬೋಲಿ’ ಅಥವಾ ‘ಭಾಗ’ ದಂತಹ ಪದಗಳಿವೆ, ಇವುಗಳು ತಮ್ಮ ನಾಯಕರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ವೈದಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜನಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬೋಲಿ ಅಥವಾ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವನು ತನ್ನ ಜನರಿಂದ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು ಆದರೇ ಅದು ಅವನ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಕ್ಕಲ್ಲ.

ಈ ನೀತಿಯು ನಂತರದ ವೇದಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಕಸನಗೊಂಡಿತು. ಈ

ಲೆಸ್ಬಿಯನ್ (ಸಲಿಂಗಕಾಮ) ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳದ ಮೇಲೆ POSH ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನ್ವಯದ ಕುರಿತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಶಾಂತಿಯುತ ಮತ್ತು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸದ ವಾತಾವರಣವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉದ್ಯೋಗದಾತ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಿಯ ಕನಸು. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಾವು ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು POSH ಕಾಯಿದೆ. ಶಾಸನದ ಹೆಸರು “ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ) ಕಾಯಿದೆ, 2013” ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ (POSH) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಯಿದೆಯು VIII ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ 30 ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳದ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳದ ದೂರುಗಳ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸತ್ತು ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 14 ಮತ್ತು 15 ನೇ ವಿಧಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 21 ನೇ ವಿಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರವದಿಂದ ಬದುಕುವ ಮಹಿಳೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

1997ರಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದ ವಿಶಾಖಾ ಗೃಡ್‌ಲೈನ್‌ಅನ್ನು (ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ) ಅನುಸರಿಸಿ, ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ

ಲಹರಿ ಕಮ್ಯುನಿಕ್ ಮತ್ತು ಲಹರಿ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಅನುಮತಿಯ ವಿನಃ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣವು ಕೃತಿಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೫೭ರ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

-ಸಂ.

THE KARNATAKA RIGHT TO FREEDOM OF RELIGION BILL, 2021

1 religion and many a times it may be on grounds of misrepresentation or fraud. The impression that it is intended to benefit only Hindus is a narrative created by some political leaders. Nonetheless, let us see as to whether the Act can be sustained in a legal battle.

Article 18 of the Universal Declaration of Human Rights to which India is a signatory protects Right to Religion. It states "Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion; this right includes freedom to change his religion or belief....."

A detailed study of the Act clears the doubt in favour of the Act. A Three Judge Bench of the Supreme Court in the case of *K. Nagaraj v. State of Andhra Pradesh* {(1985)1 SCC 52} has ruled thus at Para 36- "The legislature, as a body, cannot be accused of having passed a law for an extraneous purpose. .... Its reasons for passing a law are those that are stated in the Objects and Reasons. Even assuming that the executive, in a given case, has an ulterior motive in moving a legislation, that motive cannot render the passing of the law mala fide. This kind of 'transferred malice' is unknown in the field of legislation."

Coming to Article 25 of the Constitution which protects 'propagation of religion,' in the case of *Rev. Stainislaus v. State of Madhya Pradesh* {(1977) 1 SCC 677}, the Constitution Bench has held thus in para 20- "There is no fundamental right to convert another person to one's own religion because if a person purposely undertakes the conversion of another person to his religion, as distinguished from his effort to transmit or spread the tenets of his religion, that would impinge on the 'freedom of conscience guaranteed to all the citizens of the country alike.'"

Let us now see the Objects of the Act. As ruled in Nagaraj's case (supra), Statement of Objects and Reasons is the only factor that we should look at. It reads thus in the Act- 'to provide for protection of right to freedom of religion and prohibition of unlawful conversion from one religion to another by misrepresentation, force, undue influence, coercion, allurement or by any fraudulent means and for the matters connected therewith or incidental thereto'

We have come across thousands of cases where a validly executed document or a lawfully performed marriage has been annulled by establishing that consent for the same has been obtained through one or the other of the named prohibited influences. If it is applicable there then why not here? In other words, if a legally executed document or marriage can be annulled on grounds of fraud, misrepresentation, etc., then on the same grounds legally performed conversion can also be set at naught. It is thus clear that if conversion has resulted on account of misrepresentation, force, etc., then such conversion can be assailed. This is what is highlighted in the objects and reasons and is specifically prohibited in Section 3 of the Act.

Section 4 of the Act gives an exhaustive list of persons who can complain regarding the occurrence of conversion. It not only authorises the victim of conversion but also her/his close relatives to complain. This stands to reasons in as much as many a time victims will not be in a position to lodge a complaint for various reasons.

Section 5 of the Act is a penal provision. Without such a penal provision, the Act will not only be incomplete but will be toothless. Thus, inclusion of a penal provision stands to reason. What is relevant to notice here is Section 5(2) of the Act. While Section 5(1) specifies the punishment for a wrong doer, Section 5(2) enables the Court to award compensation to the victim by the accused. For more than one reason this particular provision requires to be looked into as a beneficial provision. Many a times, especially if marriage has also taken place after forced conversion, the victims, majority of whom are women, will be hesitant to break the relationship. Availability of compensation may prompt such women to come in the open and place their side of the story. Section 5(3) of the Act is another provision that is relevant in this regard. While Section 5(1) read with Section 5(2) of the Act attracts heavy penalty and compensation, Section 5(3) of the Act is a deterrent provision for repeat or habitual offenders.

Section 6 of the Act is similar to the provisions contained in the Hindu Marriage Act, where a marriage solemnized by resorting to

fraud can be declared null and void. The question that will then arise is where is the need for the introduction of this Act if a provision is already there in the Hindu Marriage Act? While the Hindu Marriage Act is available only for Hindus, this is a special enactment dealing with fraud and is available for the benefit of persons of all religions. It is similar to Scheduled Caste and Scheduled Tribe (Prevention of Atrocities) Act, 1989 where a victim can lodge a complaint of harassment instead of just lodging a complaint under the Indian Penal Code (IPC). Thus, this is a social legislation enabling victims of all religions to come out of forced marriage through conversion.

Section 8 is another welcome provision which is intended to take care of the situation before the occurrence of an event so that the concerned parties should not repent on a later date. While the Act enables conversion, Section 8 imposes a reasonable restriction, that too of just notifying the concerned. Section 9 of the Act is similar to Section 8, the only difference being that while Section 8 contemplates notice prior to conversion, Section 9 contemplates post facto notice, i.e., subsequent to conversion. A seven Judge Bench of the Supreme Court in the case of *Maneka Gandhi v. Union of India* {(1978)1 SCC 248} has upheld such post facto compliance. Thus, issuance of notice can by no stretch of imagination be interpreted to take away the right of a person to convert from one religion to another and as such, Right to Freedom of Religion is in no way affected.

The only distinguishing factor that may be pressed is the absence of trial in a regular court of law. In a Welfare State, the Government has the power to provide a speedy platform other than through court proceedings to render justice. There is a catena of decisions to sustain the establishment of such fora. A major change brought in criminal jurisprudence can be noticed in Section 12 of the Act. It is a settled position of law in our country that an accused is entitled to maintain silence and it is for the prosecution to establish the charge alleged. However, in this Act, burden of proving that he is innocent of the charge levied, is cast on the accused. In other words, the complainant is not required to establish the complaint alleged and it is for the Accused to establish that he has not committed the offence as alleged by the Complainant. Many of the cases instituted by the police end in acquittal principally on account of the failure of the police to establish the charge alleged against the accused. This change is a welcome change to punish the guilty.

It is thus clear that the Act is constitutionally valid and is a social as well as beneficial legislation.

BLOOD DONATION CAMP

To mark the occasion of Advocates Day on 3rd December 2021, Lahari Advocates Forum organised a blood donation camp in the

City Civil Court, Bengaluru in collaboration with the Bowring and Lady Curzon hospital, Bengaluru. The camp was inaugurated by Mr. Anil Bheemsen Katti, Principal City Civil & Sessions Judge Principal

District Judge. Along with advocates a sizeable number from the Judicial Staff also donated blood, enthused by the Registrar, Mr. S.A. Nagaraj. The programme was a grand success with more than a 100 volunteers donating blood. In fact, such was the overwhelming response that the units collected exceeded the target and the camp had to be closed much before the stipulated time. The exercise epitomized the human spirit of caring and sharing despite the severe restrictions in the backdrop of the Covid pandemic. Lahari is grateful to the legal fraternity for wholeheartedly supporting the cause.

“ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ನೆಲದ ಕಾನೂನು”

ಇರಲಿಲ್ಲ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್ ತನ್ನ ಅಣ್ಣ ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ತೀರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲದೇ 1967ರಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್ ಇವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಮಗ. (1) ಗುರುನಾಥ ಗೌಂಡರ್ (2) ತಂಗಮ್ಮಾಳ್ (3) ರಾಮಯ್ಯ ಅಮ್ಮಾಳ್ (4) ಇಳಯಮ್ಮಾಳ್ (5) ನಲ್ಲಮ್ಮಾಳ್. ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ ತೀರಿಕೊಂಡ ನಂತರ, ಆಕೆಗೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ಬರುವ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ತಲಾ ಐದನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್ ಅವರ ಮಗಳಾದ ತಂಗಮ್ಮಾಳ್ ಮೂಲ ದಾವೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾಳೆ. ದಾವಾ ಆಸ್ತಿಗಳು ಮೂಲತಃ ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಕೋರ್ಟ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ 1938ರಲ್ಲಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ವತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಾರರೂ ಒಪ್ಪಿರುತ್ತಾರೆ.

ವಿವಾದಿತ ಅಂಶವಾಗಿ ಪಕ್ಷಗಾರರ ನಡುವೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಇದ್ದದ್ದು ಎಂದರೆ, ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ 14/4/1957ರಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡದ್ದು ಎನ್ನುವುದು ವಾದಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಾದರೆ, ಆತ ತೀರಿಕೊಂಡದ್ದು 15/4/1949ರಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆ.

ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ 15/4/1949ಕ್ಕೆ ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದು ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಎರಡು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಬರಲಾಗಿತ್ತು. ಗಂಡು ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದೇ 1956ಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಆತ ಮೃತನಾದ ಕಾರಣದಿಂದ, ದಾವಾ ಆಸ್ತಿಗಳು ಆತನ ತಮ್ಮ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್ ಅವರ ಏಕೈಕ ಪುತ್ರನಾದ ಗುರುನಾಥ ಗೌಂಡರ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್ ಅವರ ಮಗಳಾದ ತಂಗಮ್ಮಾಳ್‌ಗೆ, ವಿಭಾಗದ ದಾವೆ ಹಾಕಲು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು, ಆಕೆಯ ದಾವೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಜಾಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ತೀರ್ಪಿನ ವಿರುದ್ಧ ಮದರಾಸಿನ ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಮೇಲ್ಮನವಿಯೂ ವಜಾ ಆದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೆಟ್ಟಿಲೇರಿರುವ ಪ್ರಕರಣ ಇದು.

ಮಾನ್ಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಜಗದಾಂಬಾಳ ಪರವಾದ ವಾದದ ಅಂಶಗಳು ಹೀಗಿತ್ತು :

1) ದಾವಾ ಸ್ವತ್ತು ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಅವರ ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ / ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ವತ್ತು. ಆತ ತೀರಿಕೊಂಡ ನಂತರ, ಆ ಸ್ವತ್ತು ಆತನ ಮಗಳಾದ ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಃ, ಆತನ ತಮ್ಮ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್ ಅವರ ಮಗನಾದ ಗುರುನಾಥ ಗೌಂಡರ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ 1967ರಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡ ನಂತರ, ಆಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಸದರಿ ಆಸ್ತಿಯು ಆಕೆಯ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಮವಾಗಿ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎದುರುದಾರರ ವಾದದ ಅಂಶ ಹೀಗಿತ್ತು:-

- 1) ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬದ ಹಣದಿಂದ ದಾವಾ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಕೋರ್ಟ್ ಆಕ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದು ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- 2) ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ, ಆತನಿಗೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಆತನ ತಮ್ಮನ ಮಗನಾದ ಗುರುನಾಥನಿಗೆ ಸದರಿ ಆಸ್ತಿಯು ದಾಯಾದಿಯ (ಕೋಪಾರ್ಸನರ್) ಹಕ್ಕಿನಿಂದ, ಅದೂ ಸಹ ಒಬ್ಬನೇ ಗಂಡು ವಾರಸುದಾರನಾದ್ದರಿಂದ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್ ಅವರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.
- 3) ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆ 1956 ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ, ಆತನ ಮಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಆತನ ತಮ್ಮ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್ ಅವರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ (ವಾದಿಗೂ ಸಹ) ಭಾಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.
- 4) ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ, ಆತನ ಆಸ್ತಿಗೆ ಇದ್ದ ಏಕೈಕ ಕಾನೂನು ವಾರಸುದಾರ ಎಂದರೆ, ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ತಮ್ಮನ ಮಗನಾದ (ಗಂಡು ಸಂತಾನವಾದ) ಗುರುನಾಥ ಮಾತ್ರ. ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಮಗಳಾದ ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ ಅಲ್ಲ.
- 5) ಕೇವಲ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್ ಅವರ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗನಾದ ಗುರುನಾಥನಿಗೆ ಮಾತ್ರ 1949ರಲ್ಲಿಯೇ ಹೋದ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ 1956ರ ಹಿಂದೂವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಭಾಗ ಕೇಳುವಂತಿಲ್ಲ.
- 6) ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ 1949ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತಿದ್ದು ಎನ್ನುವುದು ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ.

1949ರಲ್ಲಿ ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಮಗಳಾದ ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳಿಗೆ ಆಕೆಯ ತಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಗ ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ಅಧಿನಿಯಮ/ಕಾಯ್ದೆ 1956 ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಉಭಯತ್ರರ ವಾದವನ್ನೂ ಆಲಿಸಿದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಮನಿಸಿದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾನೂನು ವಿವಾದಾಂಶವೇನೆಂದರೆ :- 1) 1956ಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಮೃತನಾದ ಹಿಂದೂ ತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿ, ಆತನಿಗೆ ಬೇರೆ ವಾರಸುದಾರರು/ಲೀಗಲ್ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ಸ್ ಇಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತನ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದ ಹಕ್ಕಿನ (ರೈಟ್ ಬೈ ಇನ್ವೆರಿಟೆನ್ಸ್) ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಆ ಮೃತ ಹಿಂದೂ ಪುರುಷನ ಸೋದರನ ಮಗನಿಗೆ ಸರ್ವೈವರ್ಷಿಪ್/ಉತ್ತರ ಜೀವಿತಾಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದು.

ಈ ವಿವಾದಾಂಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಉತ್ತರಿಸಲು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು.

- 1) ಗಂಡು ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದೇ 1956ಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಮೃತನಾದ ಹಿಂದೂ ಪುರುಷನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಸ್ತಿ ಯಾವ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ?
- 2) ಹೀಗೆ ಮೃತನಾದ ಹಿಂದೂ ಪುರುಷನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಸ್ತಿಗೆ ಆತನ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳು ಹಕ್ಕುದಾರಳಾಗುತ್ತಾಳೆಯೇ?
- 3) ಹೀಗೆ ಮೃತನಾದ ತಂದೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಸ್ತಿಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಳಾದ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳು ತೀರಿಕೊಂಡ ನಂತರ, ಆ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಯಾರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ?

ತೀರ್ಪು :-

- 1) ದಾವಾ ಸ್ವತ್ತು ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಅವರ ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿ ಆದ್ದರಿಂದ, ಆತನ ಮರಣಾನಂತರ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರ ಕುಟುಂಬ ಒಟ್ಟಾಗಿಯೇ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ದಾವಾ ಸ್ವತ್ತು ಆತನ ಒಬ್ಬಳೇ (ಸಂತಾನ) ಮಗಳಾದ ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳಿಗೇ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.
- 2) ತಂದೆ ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಆಸ್ತಿಗೆ ಮಗಳು ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ (ಬೈ ಇನ್ವೆರಿಟೆನ್ಸ್ ಮೂಲಕ), ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ಹಕ್ಕಿನ ಕಾರಣದಿಂದ, ಹಕ್ಕುದಾರಳಾಗುತ್ತಾಳೆ.
- 3) ಸರ್ವೈವರ್ಷಿಪ್ ರೀತ್ಯಾ / ಬದುಕುಳಿದ ಒಂದೇ ಗಂಡು ಸಂತಾನ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ, ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಆಸ್ತಿ, ಆತನ ತಮ್ಮನ ಮಗನಾದ ಗುರುನಾಥನಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ.
- 4) ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಮಗಳಾದ ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ 1967ರಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅವರಿಗಾಗಲೇ, ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆ 1956 ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ರೀತ್ಯಾ ಆಕೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಲೀಕಳಾಗುತ್ತಾಳೆ.
- 5) ಹೀಗಾಗಿ ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ, ತಂದೆಯಿಂದ ಅವಳಿಗೆ 1949ರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದು, 1956ರ ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಯಂತೆ (ಕಲಂ 14ರಂತೆ) ಅವಳ ಈ ಆಸ್ತಿ ಆಕೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಆಸ್ತಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.
- 6) ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ, ಸದರಿ ಆಸ್ತಿ, ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ 15-16ರಂತೆ, ಆಕೆಯ ತಂದೆಯ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ತಂದೆಯ ವಾರಸುದಾರರು ಎಂದರೆ, ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ತಮ್ಮ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್‌ನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ, ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳಿಗೆ ಅವಳ ತಂದೆಯಿಂದ ಬಂದ ಆಸ್ತಿ ಸಮನಾಗಿ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂಲ ವಾದಿ ಜಗದಾಂಬಾಳಿಗೆ ದಾವಾ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಐದನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಇರುತ್ತದೆ.
- 3) ಮೃತ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಬಂದ ಆಸ್ತಿ, ಆಕೆಯ ಒಂದನೇ ದರ್ಜೆಯ ವಾರಸುದಾರರು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದಾಗ, (ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳು) ಆಕೆಗೆ ಯಾವ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದಿತ್ತೋ ಅದೇ ಮೂಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕುಪ್ಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಆಕೆಯ ತಂದೆಯಿಂದ, ತಂದೆಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಆಸ್ತಿ, ಆಕೆಯ ತಂದೆಯ ಕಡೆಯ ವಾರಸುದಾರರು, ಅಂದರೆ, ತಂದೆಯ ತಮ್ಮ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ವಿಶೇಷತೆ :

- 1) ಅರುಣಾಚಲ ಗೌಂಡರ್ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಹಿಂದೂ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆಸ್ತಿಯ

ಮೈ ಫಾದರ್ ಈನ್ ಮ್ಯಾನ್

ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಕೊನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಂತರ ಶಾಲಾ ಚರ್ಚಾಸ್ಪರ್ಧೆಗಾಗಿ ತುಮಕೂರು, ಕನಕಪುರ, ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮುಂತಾದ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೆಡಲ್, ಶೀಲ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ತಂದೆ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ರೂಪುಕೊಟ್ಟು ಮಾತಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪಳಗಿದ್ದ.

ನನ್ನ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದರು ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಸಿ. ಹನುಮೇಗೌಡರು. ನನಗೆ ತಿಂಡಿ, ಕಾಫಿ ಕೊಡಿಸಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿಯದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ತಮಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಭಾಷಣದ ರಿಹರ್ಸ್‌ಲ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹನುಮೇಗೌಡರು ನಂತರ ಹೆಸರಾಂತ ಡಿಡಿಪಿಐ ಆಗಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದರು.

ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟಿಂಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಆದೆ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಮುಂದೆ ಓದುವುದು ಬೇಡ ಎಂದಾಗ ನನಗೆ ತೀವ್ರ ಆಘಾತವೆನಿಸಿತು. “ನಾವೇನು ಜಮೀನಿಲ್ಲದವರೆ? ಓದಿ ನೌಕರಿ ಮಾಡಲು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ! ನಮ್ಮ ಬಡ್ತಿ ವ್ಯವಹಾರದ ಲೇವಾದೇವಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರಲು ಕಲಿಯಲಿ” ಎಂದಾಗ ನಮ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎದುರು ಮಾತಾಡುವ ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ತಾಯಿ, ನನ್ನ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಕೋಣೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಕರೆದು “ಎಲ್ಲಾದಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚೊಂಡ್ ಇದ್ದೆ ಮಗನ್ ಭವಿಷ್ಯ ಹಾಳಾಗುತ್ತೆ ನೀವು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಂಗೆ ಇಬೋದ, ಈಗಿನ ಕಾಲ್ದಾಗೆ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ರಾಮನಂಗೆ!” ಎಂದು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ಆಗಲೂ ಅಪ್ಪ ಏನೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸದೆ ಮೌನವಾಗಿದ್ದುದು ನೋಡಿ ಅಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ನನಗೂ ಬೇಜಾರಾಯಿತು.

ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕೂರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಗೌಡರ ಮುಂದೆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿ ಬಂದಳು. ಸೋದರಮಾವ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಗೌಡರು ಭುಜಂಗರಾವ್ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು “ನಮ್ಮ ಬೀಗರಿಗೆ ಹನ್ಮಂತ್ರಾಯನ್ನ ಓದೋಕೆ ಕೈಲಾಗಕಿಲ್ಲಂತೆ. ತಂದೆ ಸತ್ತರೂ ಸೋದರಮಾವ ಇರಬೇಕು ಅಂತ ಗಾಡೆ ಇದೆಯಲ್ಲವೇ! ಹನ್ಮಂತ್ರಾಯನಷ್ಟು ಜಾಣ ಹುಡುಗು ನಮ್ಮ ಮನೇಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಅವರಿಗೆ ಮಾತಾಡಿ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಓದೋಕೆ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನೋಡೀವ್ವಿ” ಎಂದರು.

ನನ್ನ ಸೋದರಮಾವನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ ತಂದು ಭುಜಂಗರಾವ್ ನನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದರು. ಅವಮಾನದಿಂದ ಕುದಿಯತೊಡಗಿದ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ “ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಆ ಗತಿ ಬಂದಿಲ್ಲಾಂತ ನಮ್ಮ ಬೀಗರಿಗೆ ಹೇಳ್ತೀ ಭುಜಂಗರಾಯರೇ. ಹನ್ಮಂತು ಓದೋಕೆ ಹೋಗೋದು ಬೇಡಾ ಅಂದದ್ದು ನನ್ನ ತಾವ ದುಡ್ಡುಕಾಸಿನ ಕೊರತೆ ಐತೆ ಅಂತಲ್ಲ. ಏನೋ ಹುಡುಗ ಈಗ್ಗಿಂದಾನೇ ದುಡಿಮೆಗೆ ಹತ್ತಿ ಅನ್ನೋ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಾಗೇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕಳಿಸಿದೀನಾ? ಒಬ್ಬ ಕುರಿ ಕಾಯ್ದಿದ್ದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಾಲದ ವ್ಯವಹಾರ ನೋಡ್ತೀರಲ್ಲಾ? ವಿಷ್ಯ ಇಷ್ಟೂ ದೀರ್ಘಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಅಂದ್‌ಮ್ಯಾಕ್ಕೆ ಓದೋಕೆ ಹೋಗ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಾಗೆ ಓದೋ ತಾಕತ್ತು ಈ ತಿಮ್ಮೇಗೌಡನಿಗೆ ಇದೆಯಾ ಅಂತಾ” ಎಂದರು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ಅತೀವ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮಂಜಾದವು. ಅಮ್ಮ ಹಣ್ಣು, ಕಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಆಂಜನೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಓಡಿಸಿದಳು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೇಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಕಾಲೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಆರ್ಟ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಗೆಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅತೀವ ಆಕರ್ಷಣೆಯಿದ್ದರೂ ಅದರ ನಿಗೂಢತೆ, ಅಗಾಧತೆ, ಆಡಂಬರಗಳ ಬಗೆಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತ ಭಯವಿತ್ತು. ಸೇಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಕಾಲೇಜ್ ಆವರಣ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನನಗೆ ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಹೀಗೇ ಇರುತ್ತೇನೋ ಎನಿಸಿತು; ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಾತಾವರಣದ ಲವಲೇಶವೂ ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬಣ್ಣ ಹಾರಿದ ಮತ್ತು ಬಿದ್ದು ಸೊಟ್ಟಗಾದ ಹ್ಯಾಂಡಲ್‌ನ ಸೈಕಲ್ ಮೇಲೆ ಪಾಯಿಜಾಮ, ಹವಾಯಿ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದ ನನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ನೋಡಿದರು.

ಸ್ಪಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೈಕಲ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೀಗ ಹಾಕತೊಡಗಿದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಜವಾನ “ನಿನ್ನ ಆ ಮುರುಕಲು ಸೈಕಲ್ ಅನ್ನ ಯಾರು ಕದೀತಾರೆ!” ಎಂದು ನಕ್ಕ ನನಗೆ ಕಸಿವಿಸಿಯೆನಿಸಿತು.

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಓದಿ ಬಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸೇಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್

ಕಾಲೇಜ್‌ನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳಿಸಿತು. ನನ್ನ ಕ್ಲಾಸಿನ ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗ, ಹುಡುಗಿಯರು ಟಸ್‌ಪುಸ್ ಎಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತಾಡುವಾಗ ತೀವ್ರ ಕೀಳರಿಮೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟತೊಡಗಿತು. ಕನ್ನಡ ಸಬೆಕ್ಟಿನ ಕ್ಲಾಸ್ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ನನಗೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಇದೆ. ಈ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರಲು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಲಾಯಕ್ ಇದ್ದೇನೆ ಎನಿಸತೊಡಗಿತು.

ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡ ನನ್ನ ಕ್ರಾಪನ್ನು ನೋಡಿ ಹುಡುಗಿಯರು ಮುಸಿಮುಸಿ ನಗುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ನನಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾದ ಹುಡುಗರು ಬೇಕಂತಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿಸತೊಡಗಿದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಲು ಬಾರದೆ ನನ್ನ ಮುಖ ಬೆವರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಘ್ನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಕೆಲವು ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟುಗಳು.

ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾರದೆಯೇ ಫಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇಡೀ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ!

ಕಾಲೇಜ್‌ನಿಂದ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ರೂಮಿಗೆ ಬಂದೊಡನೆ ಕೀಳರಿಮೆ, ಅವಮಾನಗಳಿಂದ ಅಳು ಉಕ್ಕಿಬರತೊಡಗಿತು. ಏಕಾಂತವಾಗಿರಬೇಕೆನಿಸತೊಡಗಿತು. ಊರಿನ ನೆನಪು ಮರುಕಳಿಸಿ ಬರತೊಡಗಿತು. ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕನಿಷ್ಠ ನಮ್ಮೂರು ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುವ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿ ಬರೋಣ, ಅದರಲ್ಲಿ ಊರವರು ಯಾರಾದರೂ ಸಿಕ್ಕರೆ ಮಾತಾಡಿಸೋಣ ಎಂದುಕೊಂಡು ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್‌ನತ್ತ ಹೊರಟೆ. ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಭುಜಂಗರಾಯರನ್ನು ನೋಡಿ ಅಳು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

“ಏಕೋ ಏನಾಯಿತು?” ಎಂದರು. “ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಬೇಡಾ ಅಂತಂದ್ರೂ ಅಷ್ಟೊಂದ್ ಜಿದ್ದು ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿವ್ವಿ. ಕಾಲೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ವಿಷಯಾನೂ ತಿಳೀತಿಲ್ಲ. ಕೊಡುವ ನೋಟ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಬರೆದು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವೆ. ಫೇಲ್ ಆದರೆ ಊರಿನವರಿಗೆ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಪ್ಪಗೆ ಮುಖ ತೋರಿಸೋದು ಹೆಂಗೆ!” ಎಂದೆ.

“ಛೆ ಹುಚ್ಚಿ ನೀನು ಜಾಣ ಇದೀಯಾ. ಹೊಸ ವಾತಾವರಣ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಹೋದ್ರೆ ಎಲ್ಲ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಇಡೀ ಕಾಲೇಜ್‌ಗೆ ಮುಂದಿರ್ತೀಯಾ” ಎಂದು ಭುಜಂಗರಾಯರು ಹೋಟೆಲ್‌ಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಜಿಲೇಬಿ, ದೋಸೆ, ಕಾಫಿ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಭುಜಂಗರಾಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯ ಮೂಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ನನ್ನೊಳಗಿನ ವಾಸ್ತವ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಲು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಸುಮ್ಮನಾದೆ.

ನವೆಂಬರ್, ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳು ಬಂದವು. ಇಂಟರ್‌ಕಾಲೇಜ್ ಕನ್ನಡ ಡಿಬೇಟ್‌ಗಳು ಶುರು ಆದವು. ಕನ್ನಡ ಚರ್ಚಾಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡೆ. ನಿರರ್ಗಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಣ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟ್‌ಗಳು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪೂರ್ವಗ್ರಹವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಕೂತೆಡೆ ನೋಡಿ ಬೀಗತೊಡಗಿದೆ. ಅವರ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂಚೆಗಿಂತ ಬೇರೆ ಭಾವಗಳು ಮೂಡಿರುವುದನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು ಖುಷಿಗೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಈ ಪುಟ್ಟ ವಿಜಯ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹುಮ್ಮಸ್ಸನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತು. ನನ್ನ ಕಾಲೇಜು ನನಗೆ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಂತೆ ಕಾಣತೊಡಗಿತು. ಸಮರವಿಲ್ಲದೆ ಜಯವಿಲ್ಲವೆನಿಸಿತು. ಯೋನ ಛಲಬೇಕು ನನಗೆ ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೂಲವಾಗಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂಚೆ ನೇತಾಡತೊಡಗಿದ್ದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್! ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನ್ನು ಜಯಿಸಿದರೆ ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲ ತಮಗೆ ತಾವೇ ಶರಣಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅಂತರಕಾಲೇಜ್ ಕನ್ನಡ ಚರ್ಚಾಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೇ ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಶೀಲ್ಡ್ ಅನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಬಾಚಿಕೊಂಡೆ.

ಕಾಲೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಯರ್ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಫಾದರ್ ಡಿಸೋಜಾ ಅವರು “ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಚರ್ಚಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ; ಅದನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಈ ಹನುಮಂತರಾಯ...” ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಆಗ ನನಗಾದ ರೋಮಾಂಚನ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿರುದ್ಧ ಸೆಣಸಲು ಅದು ನನಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಸೆಲೆಯಾಯಿತು.

ನನ್ನ ತಲೆಯ ಕ್ರಾಪು ನೋಡಿ ಮುಸಿ ಮುಸಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಲಾಸಿನ ಹುಡುಗಿಯರು ಚರ್ಚಾಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಆಗಿ ಶೀಲ್ಡ್

ಶಬ್ದ ಸಾರಾಂಶ

1. ಬಂಧಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೀಕರಣ (Habeas Corpus) :- ಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು 24 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಹತ್ತಿರದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸುವಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹೊರಡಿಸುವ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಬಂಧಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೀಕರಣ (ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ.)
2. ಪರಮಾದೇಶ (Mandamus) :- ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲನಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನೀಡುವ ಆಜ್ಞೆಗೆ 'ಪರಮಾದೇಶ' ಎನ್ನುವರು.
3. ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ (Prohibition) :- ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ವರ್ತಿಸದಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನೀಡುವ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ (ಸುಪ್ರಿಂಕೋರ್ಟ್ / ಹೈಕೋರ್ಟ್)
4. ಪರೀಕ್ಷೆಯೊರರಿ (certiorari) :- ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಒಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿ ಸಮೇತ ತನಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಆದೇಶಕ್ಕೆ (ಉತ್ತೇಕ್ಷಣಾ) ಪರೀಕ್ಷೆಯೊರರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
5. ಕೋ-ವಾರೆಂಟಿ (Quo Warranto) :- ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅದನ್ನು ತೆರವು ಗೊಳಿಸುವಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೀಡುವ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ಕೋ-ವಾರೆಂಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
6. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿಂದನೆ (contempt of court) :- ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿಂದನೆಯು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರ, ನ್ಯಾಯ, ಮತ್ತು ಘನತೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಅಥವಾ ನಿರಾಕರಿಸುವ ವರ್ತನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅವಿಧೇಯವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಅಗೌರವ ತೋರಿಸುವ ಅಪರಾಧ. ಅದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರದ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಕಡೆಗಣಿಕೆ ಅಥವಾ ಅಗೌರವದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.
7. ನ್ಯಾಯಾಂಗ (Judiciary) :- ರಾಜನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ವಿವಾದ ಮತ್ತು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಸರಕಾರದ ಅಂಗ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮತ್ತಿತರರು ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿನ ಭಾಗಗಳು.
8. ಶಾಸನಬದ್ಧ ಆದೇಶ - Statutory order
ಸಂಸತ್ತಿನಿಂದ ನಿಯೋಜಿತವಾದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣ
9. ನಾಮವಾಚಕ - cognovits
ವಾದ ಸ್ವೀಕೃತಿ; ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಮ್ಮತಿ; ಪ್ರತಿವಾದಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ; ಕೋರ್ಟಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಉಳಿಸಲು, ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ವಾದಿಯ ವ್ಯಾಜ್ಯ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪುವುದು.
10. Probate - ಪೂಬೇಟಿ
ಮೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿ ಸಹಿತ ಸಮಸ್ತ ಆಸ್ತಿಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಕುರಿತು ಬರೆದಿಟ್ಟ ಉಯಿಲು ಯಾನೆ ವಿಲಿನಾಮೆ ಯಾನೆ ಮರಣ ಶಾಸನ (Will) ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ ದಸ್ತಾವೇಜು ಎಂದು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವೇ ಪೂಬೇಟಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

-ಕೃತಿಕಾ ವಕೀಲರು,
ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರತಿನಿಧಿ

ದಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ ಇರುಳಲ್ಲಿ
ಹಗಲು ಕಂಡ ಗಳಿಗೆಗಳ ನೆನಪುಗಳು
ಹರವಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಸುರಳಿಸುರಳಿಯಾಗಿ
ಘನೀಭೂತವಾಗಿ, ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತಂತಾಗಿ
ಭಾಯಾಲೋಕದಲ್ಲ ಮಯಾಜಾಲದ ಜೊಳ್ಳೂ ಅಲ್ಲ
ನಿಶಾಬೇವನದ ಏಕಾಂತತೆಯ ಅವಲೋಕನದ
ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಲಗ್ನಿಯಿಡುವ
ಸರಸಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಯಾಡುವ
ಶೃಂಗಾರವಿರಸಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರಿಯುವ ಭೇಟಿದಾಟ

ಭಾವವರ್ತುಲದೊಳಗಣ ವಾದ-ವಿವಾದಗಳ ದನಿಯು
ಉರಿವ ದಾವಾನಲವೊ ಹರಿವ ತುಂಗೆಯೊ
ವಿವೇಕ-ವಿಭ್ರಮೆಗಳ ಸಿಲುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿ
ಜೇಡಜಾಣತನದಿ ಜಿಗಿವಾಗಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮೌಢ್ಯವೇನೊ
ಬೀಸಿದ ಬಲೆಯ ಕಿರುಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ
ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಿರಿಮೊದ್ದುಮೀನಾದರೆ
ವಾಮನವತಾರದ ಕೀರ್ತಿ ದೊಡ್ಡದೇನೊ ನಿಜ
ಆದರೆ, ಕುಬ್ಜಿತನ ಶಾಶ್ವತತನವಾದರೇನು ಗತಿ?
ಗರಿಕೆಗುಡಿಸಲ ಕಿರುಗಟ್ಟುವ ತಡಿಕೆಬಾಗಿಲೊಳಗೆ
ಭೀಮಕಾಯ ಬಿರುಗಾಳಿಯಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ
ದಾರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆಲ್ಲ ಧ್ವಂಸ
ಮಾಡುವ ಸಾಹಸ ಸ್ತುತ್ಯ
ಆದರೆ, ರಾಕ್ಷಸುತ್ವದ ಅಪಖ್ಯಾತಿಯ ಅಳುಕು
ಭಾದಿಸದೆ ಬಿಡುವುದೇ?

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆವಿರ್ಭವಿಸುವ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಆತಂಕಗಳು
ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತ ಪುನರಾವರ್ತಗೊಳ್ಳುವ
ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ?
-ಸಿ.ಪ್ರಕಾಶ್, ವಕೀಲರು
'ಸ್ಫುರಣ' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ

ಮೈ ಫಾದರ್ ಈಸ್ ಮ್ಯಾನ್

ತಂದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ "ಕಂಗ್ರಾಚ್ಯುಲೇಷನ್" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ತೋಚನೆ ತಡಬಡಿಸಿದೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು "ಎಸ್, ಎಸ್" ಎಂದು ತುಟಿಕೊಂಕಿಸಿ ನಕ್ಕೆ. ಆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಮಾತಾಡಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ ನನ್ನ ಎದೆಬಡಿತ ತೀವ್ರವಾಯಿತು. ಮೈಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಿಂಚು ಹರಿದಾಡಿದಂತೆನಿಸಿತು.

"ಛೇ! ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಒಂದು ಬಂದಿದ್ದರೆ" ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

ಪ್ರಾನ್ ಬಂದು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್‌ರು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಎದೆಯುಬಿಚಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಚೇಂಬರ್‌ಗೆ ಹೋದೆ.

ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್‌ರು "ವಾಟ್ ಈಸ್ ಯುವರ್ ಫಾದರ್?" ಎಂದು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೇ ಏನು ಉತ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ತೋಚದೆ "ಮೈ ಫಾದರ್ ಈಸ್ ಮ್ಯಾನ್" ಎಂದು ಬಿಟ್ಟೆ!

ನನ್ನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಡತನದ ಅರಿವು ಅವರಿಗಾಗಿ "ನೋಡು ನೀನು ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ನಿನಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯಲು ನಾನು ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮರ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ "ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದರೆ ಇವರು ನಿನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ" ಎಂದರು.

ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡುವ ರೋಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉಲ್ಬಣಿಸಿತೆಂದರೆ ಗ್ರಾಮರ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೂ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಉರುಹೊಡೆದುಬಿಟ್ಟೆ. ಶಿಕ್ಷಕಿ ಏನೇ ಕೇಳಿದರೂ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ; ಆದರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತ್ರ ಬರಲಿಲ್ಲ! "ಕಂಠಪಾಠದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡದ ಹೊರತು ನಿನಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹಠಾಶಗೊಂಡು ಹೇಳಿದಳು ಆ ಶಿಕ್ಷಕಿ!

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದೆ. ಫಸ್ಟ್ ಟರ್ಮ್ ಮುಗಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಗ್ಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿಬಿಟ್ಟಿತು; ಇನ್ನು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವರೇ ಇಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡೆ.

ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಡಿಸೋಜಾ ಅವರು ನನಗೆ ಮೂರು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡಿಸಿದರು; ಸಾವಿರದ ಮೂರುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಬಂದವು. ಮೊದಲು ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಸೈಕಲ್ ಅನ್ನು ಮಾರಿ ಹೊಸ ಸೈಕಲ್ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ. ಹವಾಯಿ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೆ.

ಪಿಯುಸಿಯನ್ನು ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಒಂದು ಗೀಳಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲಿಟರೇಚರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿ.ಎ.ಆರ್‌ನಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲಿಟರೇಚರ್ ಸಬ್‌ಜೆಕ್ಟ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಲಿಟರೇಚರ್ ವಿಷಯದ ಕಾಂಬಿನೇಷನ್ ಇತ್ತು.

ನನಗೆ ಟಿಪ್ಪಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಡಿಸೋಜಾ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಸಿದರು. "ನಿನಗೆ ಸೇಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಫೀ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್, ಲಾಡಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲೇ ಇರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊ. ಬೇರೆಡೆ ಹೋಗಬೇಡ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

"ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಅವರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಲು ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೌನವಾಗಿ ವಾಪಸ್ ಬಂದು ಕ್ಲರ್ಕ್ ಮುಂದೆ ನನಗೆ ಟಿ.ಪಿ. ಬೇಕೇಬೇಕು ಎಂದೆ.

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿಷನ್ ಮಾಡಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಚರರ್ ಆಗಿದ್ದ ಪಿ.ಲಂಕೇಶರಿಗೆ ಶಿಷ್ಯನಾದೆ.

-ಸಿ.ಎಚ್.ಹನುಮಂತರಾಯ, ವಕೀಲರು
'ವಕೀಲರೊಬ್ಬರ ವಗೈರೆಗಳು' ಸಂಕಲನದಿಂದ

“ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ನೆಲದ ಕಾನೂನು”

ಹಕ್ಕಿನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ, ಆಸ್ತಿ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೋಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಿದೆ.

- 2) ಮೃತ ಹಿಂದೂ ಪುರುಷನ ಏಕೈಕ ಸಂತಾನವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾಗ ಆಕೆಗೆ, ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಯಾವ ರೀತಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನೂ ಈ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಬಹುದು.
- 3) ಹಿಂದೂ ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ಯಾಮ ಚರಣ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಅವರ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಚಂದ್ರಿಕಾ ಸಂಹಿತೆ 1878ರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಷ್ಣು, ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ಮನು, ನಾರದ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು 1859ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತವಾದ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಮುಲ್ಲಾರವರ ಹಿಂದೂ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಿವೀ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ತೀರ್ಪುಗಳು ಹಾಗೂ ವಿವಾದಾಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ದೇಶದ ಇತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ವಿವಿಧ ತೀರ್ಪುಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ ನಂತರ ಈ ತೀರ್ಪನ್ನು ಹೊರತಂದಿರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಗುಣಾಂಶ.
- 4) ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ, ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಕುಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ ತನ್ನ ಜೀವಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆ ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಆಸ್ತಿ, ತನಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರಬೇಕಾದ ಆಸ್ತಿ ಎಂದು ಹಕ್ಕು ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕುಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ 1967ರಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡಳು. ಆಕೆ ತೀರಿಕೊಂಡ ನಂತರ, ಆಕೆಯ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು, ತನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ (ನಂತರ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮಗಳಿಗೆ ಬಂದ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ) ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಸಹೋದರ ಭಾಗ ಕೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದಾಗ, ವಿಭಾಗದ ದಾವೆ ಹಾಕಿದ್ದು. ಆದರೆ, ಈ ತೀರ್ಪು, ಕುಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ ಭಾಗವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಆ ನಂತರ ಅವಳ ಹಕ್ಕು ಯಾರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ಆಕೆಯ ತಂದೆಯ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಜಗದಾಂಬಾಲ್ (ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು) ಭಾಗವನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಹೀಗೆ ಪ್ಲೋ ಆಫ್ ಟೈಟಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ವಿವರಣೆ ಇರುವ ಈ ತೀರ್ಪು ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿದೆ.
- 5) 1956ಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾನೂನನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಅರುಣಾಚಲ ಗೌಂಡರ್ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ವಿಷ್ಣು, ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ನಾರದ ಇವರೆಲ್ಲರಂತೆಯೂ ಸಹ, ಮೃತ ಹಿಂದೂ ಪುರುಷನ ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ/ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಸ್ತಿ, ಆತನಿಗೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೇ ಹೋದಾಗ, ಮೃತನ ವಿಧವೆಗೆ, ಆಕೆಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದಾಗ ಮಾತ್ರ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು.
- 6) ಕುಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ ವಿಷಯವೂ ಇಂತಹದ್ದೇ. 1949ರಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ತಂದೆ ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ, ಮಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ, ಮೃತ ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ಗೆ ಸಾಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗಂಡು ಸಂತಾನ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಆತನ ಆಸ್ತಿ ಆಕೆಯ ಮಗಳಾದ ಕುಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಈ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಲೀಕತ್ವದ್ದಾಗಿರದೇ, ಕೇವಲ ಲೈಫ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಆಗಿ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ, ಕುಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ 1956ಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಆಗ ಆಸ್ತಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಷಯ ಬೇರೆಯ ರೂಪವನ್ನೇ ಪಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಕುಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ ಸತ್ತಿದ್ದು ಸಾವಿರದ ಒಂಬತ್ತನೂರ ಅರವತ್ತೇಳರಲ್ಲಿ (1956ರ ನಂತರ). ಅಷ್ಟರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಗಲೇ 1956ರ ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದು ಕುಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳರ ಕೈಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಆಕೆಯ ಆಸ್ತಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ 14ರಂತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ರೂಪ ದೊರೆಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ 1967ರಲ್ಲಿ ಕುಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ ತೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾರಪ್ಪ ಗೌಂಡರ್ ಮೂಲಕ, ಆತನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಆಸ್ತಿ, ಅವಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಆಸ್ತಿಯೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ರೂಪಾಂತರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ 1956ರ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ. 1967ರಲ್ಲಿ ಕುಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ, ಆಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಕಾರಣದಿಂದ,

ತಂದೆಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಕೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಆಸ್ತಿ, ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ 15-16ರಂತೆ ತಂದೆಯ ವಾರಸುದಾರರಿಗೇ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಆಸ್ತಿ ಕುಪಾಯಿ ಅಮ್ಮಾಳರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗೌಂಡರ್ ರ ಎಲ್ಲ ಐದು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಮನಾಗಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು.

ಹಾಗೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದರೆ, ಅರುಣಾಚಲ ಗೌಂಡರ್ ತೀರ್ಪು ಹೊಸದೇನನ್ನೂ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. 1956ಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಮೃತನಾದ ಹಿಂದೂ ಪುರುಷನ ಏಕೈಕ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಈ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಏನೇ ಇರಲಿ. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ನೆಲದ ಕಾನೂನಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಡುವಂತದ್ದು. ಯಾವುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಗೊಂದಲ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಕೆಳಗಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಎಡವಿದ್ದು ಎಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಕಾನೂನು ಹೀಗೇ ಎಂದು “ಇದಮಿತ್ಥಂ” ಎಂದು ಈ ತೀರ್ಪು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿರುವುದು ಈ ತೀರ್ಪಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಂಶ. 1956ಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಕಾನೂನು ಏನು, ಈಗ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಆಸ್ತಿ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಬೇಧಭಾವನೆಯನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಕಾನೂನಿನ ಕೊಡುಗೆ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವುದೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಕೊಡುವ ವಿಷಯವೇ.

— ಎಸ್. ಸುಶೀಲ ಚಿಂತಾಮಣಿ

(ಲೇಖಕರು ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರು)

ಕನ್ನಡದ ದೀಪ

ಕಸ್ತೂರಿ ಕನ್ನಡದ ಕಂಪನು
ಶ್ರೀಗಂಧ ನಾಡಿನ ಹಿರಿಮೆಯನು
ಎಲ್ಲೆಡೆ ಪಸರಿಸುತ್ತ....
ಬೆಳಗೋಣ ಬನ್ನಿ, ಕನ್ನಡದ ದೀಪ
ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದುಗೂಡುತ್ತ

ನಡೆ-ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು ಆಸ್ಪಾದಿಸುತ್ತ
ಕರುಳಿನ ಕುಡಿಗಳಿಗೆ ಭಾಷೆಯ ರುಚಿಯುಣಿಸುತ್ತ
ಬೆಳಗೋಣ ಬನ್ನಿ, ಕನ್ನಡದ ದೀಪ
ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದುಗೂಡುತ್ತ

ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ,
ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ...
ಜನಪದ ಸಿರಿಯನು ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತ...
ಬಸವಣ್ಣ, ಅಲ್ಲಮ, ಅಕ್ಕನ ವಚನಗಳ ಆಲಿಸುತ್ತ...
ದಾಸಸಂಕೀರ್ತನೆ ಅನುದಿನ ಹಾಡುತ್ತ...
ಅಷ್ಟಜ್ಞಾನಪೀಠ ದಿಗ್ಗಜರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸವಿಯುತ್ತ ...
ಬೆಳಗೋಣ ಬನ್ನಿ, ಕನ್ನಡದ ದೀಪ
ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದುಗೂಡುತ್ತ

ಎಲ್ಲೇ ಇರಲಿ, ಹೇಗೇ ಇರಲಿ
ಕನ್ನಡದ ಸಿರಿ ನಾವಾಗುತ್ತ,
ತಾಯಿ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ
ಅನವರತ ಆರಾಧಿಸುತ್ತ...
ಬೆಳಗೋಣ ಬನ್ನಿ, ಕನ್ನಡದ ದೀಪ
ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದುಗೂಡುತ್ತ.

—ವೀಣಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, ವಕೀಲರು, ಮಧುಗಿರಿ

ತೆರಿಗೆಯ ವಿಕಸನ-ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಉಡುಗೊರೆಯಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯ ತೆರಿಗೆಯವರೆಗೆ

ಹೊತ್ತಿಗೆ, ವೈದಿಕ ಸಮಾಜವು ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಸಮಾಜವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ವೈಶ್ಯರು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮುಖ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ತೆರಿಗೆದಾರರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಶೂದ್ರರು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು.

ಮನು ಸ್ಮೃತಿ ಮತ್ತು ಕೌಟಿಲ್ಯರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಕಾನೂನುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಮನು ಸ್ಮೃತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜನು ತೆರಿಗೆಯ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿದಾರನು ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸುವುದನ್ನು ಚೆಚ್ಚಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವೈದಿಕ ಯುಗವು ತೆರಿಗೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿತು.

ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಭೂಮಿ, ನೀರಾವರಿ, ಅರಣ್ಯ, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು, ದೋಣಿಗಳು, ಸುಂಕಗಳು, ಸುಂಕ, ಗಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರವುಗಳ ಮೇಲೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಯಿತು. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಪರವಾನಗಿ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸೇನೆಯು ತಾನು ಹಾದುಹೋಗುವ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು 'ಸೇನಾಭಕ್ಷಂ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳು, ಸೈನಿಕರು ಮತ್ತು ರಾಜರು ಪುರುಷರು ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ತೆರಿಗೆ ಆಡಳಿತವು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಂಚನೆಯು ಮರಣದಂಡನೆಯೊಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹವಾಗಿತ್ತು. ಕೌಟಿಲ್ಯರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ.

ಗುಪ್ತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಗುಪ್ತರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು 18 ತೆರಿಗೆ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. 'ಉಪರಿಕಾರ' (ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರೈತರಿಂದ ಭೂ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತೆರಿಗೆ) ಮತ್ತು 'ಉದ್ರಂಗ' (ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ), 'ಜಾಟ್' (ಭದ್ರತಾ ತೆರಿಗೆ), 'ತಾರದಾಯ' (ಚಲನೆಯ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ) ನಂತರ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.

ಮೊಘಲರು

ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು 'ಜಮೀನ್ದಾರರು' ಎಂಬ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತಗಾರರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಜಾಲವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಭೂಮಾಲೀಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ, ಅವರು ರೈತರಿಂದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೆಟ್ ಕೋಟಾವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಜಮೀನ್ದಾರರು ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಭೂ ಆದಾಯದ 10% ಭತ್ಯೆಯಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಕ್ಬರ್ ಮೊಘಲ್ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ತಂದರು. ಅವರು ಆಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಅನೇಕ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರು ಮತ್ತು ಭಾರೀ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಾಗಗೊಳಿಸಿದರು. ಅವರು 'ಸಹಸಲಾ' ಅಥವಾ 'ಝಬ್ತ' ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂಬ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧ ಬೆಳೆಗಳ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸರಾಸರಿ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಯಿತು. ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗವು ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲು, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮೊಘಲರು 'ಜಿಜ್ಯಾ' ಎಂಬ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರು, ಇದು ಮುಸ್ಲಿಮೇತರರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಗತಿಪರ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನದಾರರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಅಕ್ಬರರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯಿಂದ ಅಸಹನೀಯರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದರು.

ಬ್ರಿಟಿಷ್

ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು 'ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ,' 'ಮಹಲ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ' ಮತ್ತು 'ಯೋರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ ಪದ್ಧತಿ' ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಫೆಡರಲ್' (federal) ಹಣಕಾಸು ಮೂಲ ರಚನೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಮೊದಲ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಕಸ್ಟಮ್ (customs), ಉಪ್ಪು ತೆರಿಗೆ, ಅಫೀಮು ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೇ ಆದಾಯವು

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮುಖ್ಯ ಆದಾಯಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣದಂತಹ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಆಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಗಳ ರಸೀದಿಗಳು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಭೂಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಅಬಕಾರಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಲಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾತ್ರ ಸಾಲ ಪಡೆಯಬಹುದು. ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ರಕ್ಷಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು, ಆದರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿದ್ದವು.

ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣದಂತಹ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಆಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಗಳ ರಸೀದಿಗಳು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಭೂಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಅಬಕಾರಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಲಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾತ್ರ ಸಾಲ ಪಡೆಯಬಹುದು. ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ರಕ್ಷಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು, ಆದರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿದ್ದವು.

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಬಜೆಟ್ ಅನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಸ್ಕಾಟ್‌ಲಾಂಡ್ ದೇಶದ (would it be better to state 'Scotland') ವಿಲ್ಸನ್ 1860 ರಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಇದು ದೊಡ್ಡ ವಿವಾದವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಿಲ್ಸನ್ ವಾದಿಸಿದರು.

1947 ನಂತರ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಅಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪುರಸಭೆಯಂತಹ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಸುಗೆ ಹಾಕಿತು. ಈ ಅವಧಿಯ ನಂತರ, ಭಾರತೀಯ ತೆರಿಗೆ ರಚನೆಯು ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಭಾರತವು ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಹೊಸದನ್ನು ವಿಧಿಸಿದೆ. ಈ ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ತೆರಿಗೆ, ಬಡ್ಡಿ ತೆರಿಗೆ, ಉಡುಗೊರೆ ತೆರಿಗೆ, ಸಂಪತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಸಂಪತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಕಾಯಿದೆ (Wealth Tax), 1957 ಅನ್ನು 2015 ರಲ್ಲಿ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ, ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ವಿವಿಧ ನೀತಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿವೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯ, ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರಿಕತೆಗೊಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸರಳೀಕರಣವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ 2019 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಈಸ್ ಆಫ್ ಡೂಯಿಂಗ್ ಬ್ಯುಸಿನೆಸ್ (Ease of Doing Business -EoDB) ಶ್ರೇಯಾಂಕದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಅಗ್ರ 100 ಕ್ಕೆ ಏರಿತು ಮತ್ತು ಭಾರತವು 142 ನೇ (2014) ನಿಂದ ಸ್ಥಾನದಿಂದ 63 ನೇ (2019) ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ 'ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಸುಲಭ ಶ್ರೇಯಾಂಕ 2020' ದಲ್ಲಿ ತಲುಪಿತು. ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (GST) ಸುಧಾರಣೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸಂಕೀರ್ಣ ಬಹು ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರಾಗಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೇರ (direct tax) ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷ (indirect tax) ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ಜಿಎಸ್ಟಿ ಕಾಯಿದೆ ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (service tax), ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಸುಂಕ (custom duty) ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವಿಕಸನಗೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ವಿಕಾಸದ ನಿರಂತರ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

-ಗೋಕುಲ್ ಎಲ್.,

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ರೇವಾ (REVA)

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಲೈಬ್ರಿಯನ್ (ಸಲಿಂಗಕಾಮ) ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳದ ಮೇಲೆ POSH ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನ್ವಯದ ಕುರಿತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಮೇಲಿನ ಕಿರುಕುಳ (ತಡೆ, ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ನಿವಾರಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 2013 ಅಥವಾ ಪೋಶ್ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ಮತ್ತು ಆ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಇರುವ ದಂಡಗಳ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ಅಪರಾಧವಾಗಿದ್ದು, ಇಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೌಕರರು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಆರೋಪದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಪ್ರತಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 10 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿರುವಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ತನಿಖಾ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಕಂಪನಿಯ ಎಲ್ಲ ಘಟಕ ಅಥವಾ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ಇರಬೇಕು. ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕು ಸದಸ್ಯರು ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಇರಬೇಕು. ಇದರ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಹಿರಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳಾ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಹತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ನೌಕರರು ಇರುವ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ದೂರುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದೆ ಅಡಿ ಇರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಎನ್ ಜಿ ಓ (NGO) ಒಬ್ಬ ಬಾಹ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ಎಂದರೆ ಅನುಚಿತವಾದ (unwelcome) ಲೈಂಗಿಕ ಉದ್ದೇಶದ ವರ್ತನೆ (ನೇರ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ), ದೈಹಿಕ ಸ್ಪರ್ಶ ಮತ್ತು ಅದರ ಮುಂದುವರಿಕೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಸಹಕಾರಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಅಥವಾ ಮನವಿ, ಲೈಂಗಿಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೇಳಿಕೆಗಳು, ಅಶ್ಲೀಲ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಲೈಂಗಿಕ ಅನುಚಿತ ದೈಹಿಕ ಅಥವಾ ಇತರೆ ರೀತಿಯ

ನಡವಳಿಕೆ.

ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾತ್ರ ದೂರು ನೀಡಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಯ್ದೆಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳದ ದೂರು ದಾಖಲಿಸಬಹುದೇ ಎಂಬುದು ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾಲಾಬಿಕಾ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಜಿ ವಿರುದ್ಧ ಆಂತರಿಕ ದೂರುಗಳ ಸಮಿತಿ, ವಿವೇಕಾನಂದ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಇತರರ (W.P.A. 9141 of 2020) ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಮುಂದೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಯಿತು.

ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ದೂರುದಾರರು ನೊಂದ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕಾಯ್ದೆಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಆದರೆ 2013 ರ ಕಾಯಿದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 2(m) ನಲ್ಲಿನ ಮೇಲ್ನೋಟವು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಎಂಬ ಪದವು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ತರುತ್ತದೆ, ಆ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಲಿಂಗಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ 2013 ರ ಕಾಯಿದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 9 ರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಲಿಂಗದ ದೂರುಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಲು ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ.

ನವೆಂಬರ್ 27, 2020 ರಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು POSH ಕಾಯಿದೆಯಡಿ ದೂರುದಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಲಿಂಗದವರಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು.

ಅಂದರೆ POSH ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳದ ದೂರು ದಾಖಲಿಸಬಹುದು.

-ಕ್ರಿತಿಕಾ, ವಕೀಲರು, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕರಾರು-ಕಿರು ಪರಿಚಯ

(ಇದು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ಪಕ್ಷಿನೋಟವನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಸರಣಿ ಅಂಕಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ)

ಸರ್ ಸಲ್ಮಂಡ್ "ಒಂದು" ಕರಾರನ್ನು ಪಕ್ಷಗಾರರ ನಡುವೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮತ್ತು ಅರ್ಥೈಸುವ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಕರಾರು ಕಾಯಿದೆ 1872ರಲ್ಲಿ (Indian Contract Act, 1872) ಕರಾರು, ಒಪ್ಪಂದ, ವಿಧಗಳು, ಕರಾರಿನ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನ್ವಯ, ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಗಣನೆ ಉಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಗ್ದಾನ ಅಥವಾ ವಾಗ್ದಾನಗಳ ಸಮೂಹವು ನಮೂದಿಸುವ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಬಹುದಾದ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಂದ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕರಾರು ಒಪ್ಪಂದದ ಮುಂದುವರೆದ ಹಂತವಾಗಿದೆ.

ಅಂಕಣ-01

ಒಪ್ಪಂದ = ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದುದು + ಅಂಗೀಕಾರ
ಕರಾರು = ಒಪ್ಪಂದ + ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಜಾರಿ ಯೋಗ್ಯತೆ

ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಕರಾರುಗಳಲ್ಲ ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕರಾರುಗಳೂ ಒಪ್ಪಂದಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕಾನೂನಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯವಾಗಲು ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಕೊಡುಗೆ (offer) ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ (acceptance), ಕಾನೂನು ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ (privity), ಸಮರ್ಥ ಪಕ್ಷಗಳು ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಉಚಿತ ಒಪ್ಪಿಗೆ (free consent) ಪರಿಗಣನೆ (consideration) ಹಾಗೂ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳಿರಬೇಕು (legal object). ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದರೆ, ಅದು ಮಾನ್ಯವಾದ ಕರಾರು (valid contract) ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನೂರ್ಜಿತ ಕರಾರು (void contract) ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗದ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಕ್ಷಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬಹುದಾದ ಆದರೆ ಇತರರ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದ ಒಪ್ಪಂದವು ರದ್ದು ಮಾಡ ಬಹುದಾದ ಕರಾರುವಾಗಿದೆ. (voidable contracts).

ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಕರಾರು (illegal contracts) ಕಾನೂನಿನಿಂದ ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಅಕ್ರಮ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಸಹ

ಅನೂರ್ಜಿತವಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕರಾರಿನ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಬಗೆಯು ಕರಾರನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೇ, ಒಪ್ಪಂದದ ಪಕ್ಷಗಳ ಅಗತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಕ್ಷಗಳು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಹೊಸ ಕಾನೂನು

ಘಟಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬಯಸಿದರೆ, ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಪತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಘಟಕವಿಲ್ಲದೆ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವಾಗಲು ಬಯಸಿದರೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಜ್ಞಾಪಕ ಪತ್ರ (Memorandum of Understanding), ಜಂಟಿ ಉದ್ಯಮ ಒಪ್ಪಂದ (Joint Venture Agreement), ತಂಡದ ಒಪ್ಪಂದ (Teaming Agreement) ಅಥವಾ ಸೂಕ್ತವಾದ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಕರಾರು ಕಾಯಿದೆ 1872, ಒಪ್ಪಂದದ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಒಪ್ಪಂದದ ರೂಪರೇಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ನಾವು ಹಲವಾರು ವಿಧಗಳ ಕರಾರುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಕರಾರುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಂಯೋಜಿತ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಕಾರಣ, ಕರಡುಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಬಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಕರಡು ರಚಿಸುವಾಗ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು.

ಕರಾರು ಪಕ್ಷಗಳ (contracting parties) ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಕರಾರಿನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.

ಉದ್ಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಕರಾರು ಕಾಯಿದೆ 1872 ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಪ್ಪಂದವು ಉತ್ತಮ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.

ಈ ಲೇಖನದ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ, ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ (Construction Field) ಬಳಸಲಾಗುವ ಒಪ್ಪಂದದ ಬಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.

-ಕ್ರಿತಿಕಾ, ವಕೀಲರು, ಬೆಂಗಳೂರು

ಬಾಡಿಗೆದಾರರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ನಿರ್ಬಂಧನೆ (Promissory Estoppel)

ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ನಿರ್ಬಂಧನೆ (Promissory Estoppel)
ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಏನೆಂದರೆ, ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ, ಮತ್ತು ಆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಂತರದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದಾಗ, ಆಗ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಜುಲೈ, 2021 ರಲ್ಲಿ, ದೆಹಲಿಯ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತನ್ನ ತೀರ್ಪನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರರಾದ ಕೆಲ ನಾಗರಿಕರ ಪರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ದೆಹಲಿಯ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ W.P.(C) 8956/2020 ದಾವೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡಿತು.

ದಾವೆಯ ಕಿರು ವಿವರ:

ದೆಹಲಿಯ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್ ರವರು 29 ಮಾರ್ಚ್, 2020ರಲ್ಲಿ, COVID-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿಗೋಷ್ಠಿ ನಡೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಾಡಿಗೆಯ ಬೇಡಿಕೆ/ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡುವಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಕೊರಿದರು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಬಾಡಿಗೆದಾರರು ಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅವನ / ಅವಳ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪಾವತಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗಂಭೀರ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದರು.

ಸುದ್ದಿಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದ ಭರವಸೆ:

"ಉಹಿಸೋಣ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕರೋನಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ, ಬಾಡಿಗೆದಾರರು ಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನಾನು ನಿಮಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ ನಿಮ್ಮ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ಭರಿಸಲಿದೆ. ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಾಡಿಗೆದಾರರು ಬಡತನದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವವರ ಕುರಿತು" ಎಂದು ಸಿ.ಎಂ. ನುಡಿದರು.

ಅರ್ಜಿದಾರರ ಪ್ರಕಾರ, ಸಿಎಂ ನೀಡಿದ ಭರವಸೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಬಡ ಗೇಣಿದಾರರು ಬಾಡಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಸಹ ಬಡತನ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಿಎಂ ನೀಡಿದ ಭರವಸೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ " ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ನಿರ್ಬಂಧನೆ ಸಿದ್ಧಾಂತದ" ಪ್ರಕಾರ ದೆಹಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೋರಿ ದೆಹಲಿಯ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು.

ಅರ್ಜಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ದೆಹಲಿಯ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಬಡ ಬಾಡಿಗೆದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ದೆಹಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿತು.

'ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ' ಎಂಬ ಮಾತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ, ಆದರೆ, ಕಾನೂನು ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ನಿರ್ಬಂಧನೆ ಯೊಂದಿಗೆ ವಿಕಸನಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾರೂ ಭರವಸೆ ನೀಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರವೂ ಅಲ್ಲ.

ಪದವಿಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಡ್ಡಾಯ

ಆಗಸ್ಟ್ 7, 2021 ರಂದು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದ ಪದವಿಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿತು. ನಂತರ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾರತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಶಿವಕುಮಾರ್ ಕೆ.ಜಿ. ಮತ್ತು ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ (ಕಐಐ) ಅರ್ಜಿಯ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ರಿತು ರಾಜ್ ಅವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಸಚಿನ್ ಶಂಕರ್ ಮಗದುಮ್ ಅವರಿಂದ ವಿಭಾಗೀಯ ಪೀಠವು ಮಧ್ಯಂತರ ಆದೇಶವನ್ನು (interim order) ನೀಡಿತು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರರ ವಿರೋಧದ ನಂತರ, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಒಂದು ತಿಂಗಳ ನಂತರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಇದು ಹೊರ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿತ್ತು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವ ಆದೇಶವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (NEP) 2020 ಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಈ ನೀತಿಯು, "ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 19 ನೇ ವಿಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಾಕ್ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿವೆ," ಎಂದು ಅರ್ಜಿದಾರರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಾಗ್ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ಈಗಾಗಲೇ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಬಹುತೇಕ ಮುಗಿದಿದೆ, ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ನೀತಿಯ ಯಾವುದೇ ಆದೇಶವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ವಾದಿಸಿದರು.

ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಪದವಿ ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರವು ಒತ್ತಾಯಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಸುತ್ತೋಲೆಯಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡದ ಬದಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು ಈಗ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ಹೊಸ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮ ಸರಿಹೊಂದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ಈ ತೀರ್ಪು, ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕಲಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯವೋ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಆತ್ಮ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡ, ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ನಶಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ಜನರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೋವು ಬಹಳಷ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರು ಹೊರಹಾಕಿರುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಸತ್ಯ.

ಕರ್ನಾಟಕವು ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು, ವಿಭಿನ್ನ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಪಸರಿಸಲು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಜನರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸರಾಗವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿಮಾನವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಭಾರತೀಯ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗಳ (ಐಎಎಸ್) ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಿದೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ವಿಫಲವಾದವರ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ, ಆಗ, ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅಪಾರವಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರು, ಮುಂಬರುವ ಪೀಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭಯದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಯಾವ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯಲು ಅಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಆತ್ಮ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಾಗ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬದುಕೋಣ, ಪರಸ್ಪರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸೋಣ, ಇದುವೇ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರತೀಕ.

-ಅನಂತಕುಮಾರ್ ಎನ್. ವಕೀಲರು, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ಸಂ. ೮, ೨೩೪೦, ಪ್ರಭಾತ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೆ.ಜಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯

ಮುದ್ರಣ : ವೀ ಕೇ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ & ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ಸಂ. ೩೯೬, ಉಳಿಗಾ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸಂಜೆ ರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೩ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ : megharani2017@gmail.com

KARBIL 01707/10/1/2009-TC

ಸಂಪಾದಕರು : MEGHARANI

RNI No. KARBIL 2010/64911

Anti-conversion Law-An Attack on Dalits, Adivasis, and Other Backward Classes (Mythologically called as Shudras)

on the outskirts is meant for dalits. Migrant dalits to cities are sheltered in slums. Indeed, the treatment of dalits has been like a 'hidden apartheid' and they endured segregation in housing, schools, and access to public services. Caste related violence between dalits and non-dalits stems from ongoing prejudice by upper caste members. The Bhagana rape case which arose out of a dispute of allocation of land is an example of atrocities against the dalit girls and women. The data available with National Crime Records Bureau indicates 25,455 crimes against dalits in the year 2000, 2 dalits are assaulted every hour, 3 dalit women are raped every day, 2 dalits are murdered and 2 dalit homes are set on fire every day. Despite the claim that dalits in India are Hindu, they have been restricted from entering temples and participating in religious processions by high caste Hindus.

Forced by the circumstances of their birth and poverty, dalits in India continue to work as sanitation workers, manual scavengers, cleaners of drains, garbage collectors, and sweepers of roads. As of 2019, an estimated 40-60% of 6 million dalit households are engaged in sanitation work. Dalits (including both SC & STs) constitute 30% of the population in India, they account for 33.2% of prisoners; about 24.5% of death row inmates in India are from scheduled castes and scheduled tribes. Dalits have been arrested on false pretext, politically motivated arrests of dalit rights activists occur and those arrested can be detained for 6 months without charge.

Dalit grooms riding horses for wedding ceremonies have been beaten up and ostracised by upper castes people. In August 2015, upper caste people burned houses and vehicles belonging to dalit families and slaughtered their livestock in reaction to dalits daring to hold temple car processions at a village in Tamil Nadu. In August 2015, Jat Khap panchayat ordered the rape of two dalit sisters because their brother eloped with a married Jat girl of the same village. A dalit activist was killed in 2020 for a social media post criticizing Brahmins. A dalit was killed in 2019 for eating in front of upper caste men.

Because of the atrocities committed by the upper caste against hapless and helpless dalits, there are instances of them embracing other religious faiths in search of dignity and equality in social life, out of their own free will due to frustration.

Karnataka's Anti-Conversion Bill is not only most stringent but also draconian

a. **Who can complain (Section 4)** - any person related to the converted person by blood, marriage, or adoption in any form associated or colleague can file a complaint against such conversion. The construction of the wordings indicates that free

power is given to communal groups who wanted to convert India from a secular state to a religious state to implicate the persons from minority communities.

b. **Punishment (Section 3)** - any person who commits conversion by illegal means can be imprisoned for up to 3-5 years and a fine of Rs.25,000/-. If the same offence is pertaining to a minor, person of unsound mind or a woman or a person belonging to Scheduled Caste or Scheduled Tribe, then the maximum term of punishment increases to 10 years and minimum is 3 years and the fine increases to Rs.50,000/-. The intention of the legislature indicates that the members from SC/ST must suffer as untouchables and unseeables, serving the interests of upper castes and they can never go in search of a faith who gives them dignity.

c. **Every offense under the bill is cognizable and non-Bailable. (Section 7)** - This provision is set to send the minorities to jail without bail.

d. **Compensation (Section 5)** - the court is bestowed with the power of compensation to the victim from the accused up to Rupees 5 lakhs which is to be in addition to the fine imposed as punishment. The intention is to lure the alleged victims to implicate falsely so that they can get hefty compensation.

e. **Burden of Proof** - the burden of proof that the conversion was not carried out illegally lies on the person who caused the conversion and the abettor who aids or abets such conversion. This stringent provision in the Anti Conversion Bill violates the right against self-incrimination guaranteed under Article 20(3) of the Constitution, right to silence, presumption of innocence till the guilt is proved, fair opportunity as guaranteed under Article 22 of the Constitution. That apart, this provision equates the accused on par with UA(P) Act, NIA Act and NDPS Act. The accused under this Act are presumed guilty the moment they are arrested.

f. **Inter-religious Marriages** - the Anti-Conversion law restrains a dalit woman or any other woman to choose a life partner of her choice, indirectly pushing a dalit woman to marry a dalit boy alone. This provision refers to Manu's law which says that a shudra or a dalit man marrying an upper caste woman should be killed.

g. **Conversion** - the conversion process referred to in the law indicates that conversion is out of question and no one can convert. The law is not only demeaning but also criminalizing conversion. It further violates Article 25(1) which guarantees Freedom of conscience, faith to profess, practice, and propagate.

In a nutshell, the law is a stepping stone to create a Hindu Rashtra which is the agenda of the members of the present ruling dispensation.

THE SAGA OF THE AAB ELECTION

conduct violations and follow them up to their logical conclusion. Wish the voters instead of accepting freebies, had reported and supported the HPC in taking action against such code violations. Wish the candidates and their supporters had maintained the sanctity of court premises and the dignity of our noble profession while campaigning. Regret that despite assuring to provide the NOTA (None of The Above) option as requested through a formal representation by lady advocates, the same could not be implemented as the EVMs were sourced from various points just a week before the election and hence could not be calibrated accordingly.

Our true heroes

The advocates who volunteered as Election Officers were handpicked by the HPC to ensure a qualitative rather than a quantitative presence. Our Election Officers team consisted of advocates with more than 40 years of practice to those who were just 2 years in the profession. Diversity was the hallmark with a conspicuous presence of lady advocates; we had Government Advocates, Central Government Standing Counsels, mediators, partners and associates of law firms, veteran volunteers from the previous elections, office bearers, committee members and directors

of various advocate bodies. It was a team that knew and felt the pulse of both the candidates and the voters that translated into just 85 Election Officers handling a voter turnout of more than eleven thousand with patience, sensitivity, precision and with inspiring humility. The voters were also very dignified and cooperative.

Personally, it was a learning experience, understanding the nuances and intricacies involved from veterans of the exercise. I will definitely miss the warmth, camaraderie and bonhomie of my fellow HPC members. Many suggestions pouring in from a cross section of the Bar is a true indicator of the sense of affinity and involvement of the electorate in this election process. Kudos to our High Court for saving the AAB from being run by an administrator. We in the HPC are grateful for the trust reposed in us and for the constant support rendered by our High Court to enable the HPC to do its task. I sign off with the hope that the elected representatives realise the huge rigmarole entailing the untiring efforts of all concerned, that went into the conducting of the AAB election and serve the advocate fraternity in right earnest. I also hope that the voters realise that the casting of their vote is only the beginning of an exercise of ensuring constant accountability of and service from their representatives, to the Bangalore Bar.

(The views expressed herein are those of the author and not of the High Power Committee)

The Making of our Constitution

- V. Sudhish Pai

January 26- Republic Day marks the coming into force of our Constitution. This is the platinum jubilee year of the commencement of the Constituent Assembly proceedings and the exercise of framing the Constitution.

The Constituent Assembly met for the first time 75 years ago on December 9, 1946. The deliberations continued till November 26, 1949 when the Constitution was adopted. The Assembly's sittings were spread over 1084 days- 2 years, 11 months, 17 days. It held 11 sessions covering 165 days of which 114 days were devoted to the consideration of the draft Constitution. The cost of the whole venture was Rs. 63, 96, 729/-. Not less than 53000 visitors were admitted to the Visitors' Gallery when the Constitution was under consideration.

The inaugural session was presided over by Dr. Sachchidananda Sinha as provisional Chairman. He was an eminent legal scholar as also a consummate advocate. He delivered an excellent inaugural address affirming his faith in the immortal destiny of India.

Dr. Rajendra Prasad was elected Chairman (later designated as President) of the Constituent Assembly on December 11, 1946. The Aims and Objectives Resolution drafted by Pt. Jawaharlal Nehru and moved by him on December 13, 1946 articulated the basic values of the Constitution to be drafted. Adopted on January 22, 1947, after a full fledged debate and discussion this resolution was the basis and inspiration for the Constitution.

On August 29, 1947 the Constituent Assembly appointed the Drafting Committee to draft the Constitution. At the first meeting on August 30, 1947 Dr. B.R.Ambedkar was elected Chairman. The other members of the Committee were Alladi Krishnaswami Ayyar, N.Gopalaswami Ayyangar, K.M.Munshi, B.L.Mitter, D.P.Khaitan, Mohammad Sadulla. On Khaitan's demise, his place was taken by T.T.Krishnamachari. N.Madhava Rau replaced Mitter who resigned due to ill-health. The basic task of fashioning the Constitution was of this Committee.

The Drafting Committee and the Constituent Assembly were ably assisted by the Assembly's Secretariat. Two names, however, stand out and deserve special mention and compel our admiration and gratitude. Those heroes remain largely forgotten. Sir Benegal Narsing Rau was the Constitutional Adviser to the Constituent Assembly and brought to his work brilliance and rich experience. He prepared the first draft which was the basis for discussion. That draft had marginal notes of reference to the different Constitutions. B.N.Rau travelled to various countries and held personal discussions with leading constitutional authorities there. B.N. Rau's role in the making of the Constitution is seminal. The other person who shines in the galaxy and to whom the nation owes a deep debt of gratitude is Surendra Nath Mukherjee. S.N.Mukherjee was the

Joint Secretary, Constituent Assembly and the chief draftsman of the Constitution. It was he who meticulously drafted the various provisions of the Constitution that was finally adopted. Mukherjee's place among the front rankers in the making of our Constitution is secure.

The Assembly was composed of persons of the highest calibre drawn from different sections of society and representing various shades of opinion. The debates and discussions were of a very high order and profound, not marred by any narrow ideas or viewpoints. The deliberations reveal a very high level of political acumen and standard of debate. The presence and participation of such a vast, inclusive cross section of the society imparted a non-partisan character to the deliberations, enhanced the Assembly's authority and facilitated the general acceptability of the Constitution. The Assembly helped to raise a magnificent temple of liberty based on the message of unity in the mosaic of diversities and forward looking national self-confidence. Accommodation and concord characterize and underpin our Constitution.

The original draft Constitution prepared by B.N.Rau and the Secretariat containing 243 articles and 13 schedules was ready by October 7, 1947. From October 27, 1947 the Drafting Committee sat daily scrutinizing each clause of the Draft until its own revised text with 315 articles and 7 schedules was ready in February, 1948. Wide publicity was given for the proposals and comments sought. The Constituent Assembly began clause by clause consideration of the Draft on November 15, 1948 and concluded on October 17, 1949. At the end of the consideration stage there were 386 articles. There were 7635 amendments of which 2473 were moved. On November 26, 1949 the Constitution as finally approved by the Assembly was adopted with all fervour and enthusiasm. It contained 395 articles and 8 schedules. Some of the provisions came into effect that day itself. November 26 is now celebrated as Constitution Day. The vast majority of the provisions of the Constitution came into force on January 26, 1950-Republic Day. The Indian Independence Act, 1947 passed by the British Parliament was repealed underscoring the idea of the Constitution being wholly Indian.

This then is the saga of the framing of our Constitution which according to Granville Austin was 'the greatest political venture since that originated in Philadelphia in 1781'.

Prof. Upendra Baxi has rightly remarked that we live in an era of massacre of ancestors which is now considered a public virtue and a sign of progress. But collective amnesia of what happened in the past is not an estimable value. Without living in the past its recall is important for it necessarily presages a future. We cannot forget or overlook the enduring relevance of the past or its torch bearers. It is in that spirit that we pay homage to the founding fathers.

SOME IMPORTANT AMENDMENTS IN THE YEAR 2021

Jammu and Kashmir Reorganization Bill, 2021

The Amendment Bill was introduced in Lok Sabha on 04-02-21, passed by Lok Sabha on 13-02-21 and ratified in the Rajya Sabha on 08-02-21. The amendment revokes the special constitutional status of Jammu and Kashmir under Article 370 of the constitution and renders it inoperative. By virtue of this amendment, the state of Jammu and Kashmir is reconstituted into two union territories namely Jammu and Kashmir & Ladakh.

The National Capital Territory of Delhi Laws Second Amendment Bill, 2021

The Bill was introduced in the Lok Sabha on 8/02/2021, passed by 10-03-2021 by the Lok Sabha and by the Rajya Sabha on 8-02-2021. Sections 21, 24, 33 and 44 of the 1991 Act have been amended. It gives discretionary power to the Lieutenant Governor even in matters where the legislative assembly of the Delhi is empowered to make laws.

Juvenile Justice Care and Protection of Children

Amendment Bill, 2021

The Bill was introduced in the Lok Sabha and Rajya Sabha and 15-03-2021 and was passed by the Lok Sabha on 24-03-2021 and by Rajya Sabha on 28-07-2021. The Bill gives even the local officer power to issue adoption orders and also touches upon child adoption and intolerable offences committed by minors.

The Mines and Minerals Development and Regulation Amendment Bill, 2021

The Bill was introduced on 15-03-2021 in the Lok Sabha and Rajya Sabha. It was passed by the Lok Sabha on 19-03-2021 and by the Rajya Sabha on 22-03-2021. The Bill states that no mine will be reserved for a particular end use, it also provides that the captive mines may sell up to 50% of their annual mineral production in open market. The lessee will have to pay additional charges on the mineral solid in the open market. The Bill empowers the government to specify a time period for completion of auction process with the advice of the state government

CAMPUS WATCH

B.M.S. College of Law

From 11th October to 13th November 2021, an online certificate course on 'Value Education- Effective Communication, Professional Ethics and Human Values' was conducted by B.M.S. College of Law. Dr. Annapoorna Ravichander, Executive Director, Public Affairs Foundation was the resource person. During the same period another online certificate course 'Fit n Firm' on Yoga and Fitness was undertaken for which Ms. Tanuja Y. S., a certified yoga instructor was the resource person.

On 1st November 2021 the B.M.S. College of Law along with B.M.S. College of Engineering and B.M.S. College of Architecture celebrated Kannada Rajyotsava.

On 13th November 2021 Legal Services Day was observed by organising a webinar on the topic 'Role of Legal Services institutions in achieving the objectives of Art-39A.' Smt. Kaveri, Senior Civil Judge and Deputy Secretary, Karnataka Legal Services Authority was the resource person.

To commemorate Constitution Day, the Legal Services Clinic organised a Constitution law webinar series 'Contemporary Issues and Challenges' from 23rd to 27th November 2021 and a certificate course on 'Basics of Constitution' from 29th November to 20th December 2021.

CMR University School of Legal Studies

On 11th November 2021, CMR University School of Legal Studies (CMR SOLS) conducted a programme to award certificates to 41 of its students who were handpicked to assist a committee constituted by the Supreme Court, headed by Justice A. V. Chandrashekar, Former Judge, High Court of Karnataka to impart legal education to the general public.

On 25th November 2021, the Centre for Gender Justice and Law of the college coordinated a programme as a culmination of a 16 day campaign on 'Violence Against Women' on the occasion of International Human Rights Day.

On 13th December 2021 the KSCST IP Cell of the college hosted a lecture on 'Practical Aspects and Challenges Related to Intellectual Property Registration in India' delivered by Mr. Sanjay H. Sethiya, Managing Partner at Law Square Advocates & Solicitors.

On 22nd December 2021, Ms. Maya Vishwakarma, the Pad Woman of India delivered a lecture on 'Women and Health'.

On 23rd December 2021, Shri. H. Shashidhar Shetty, District Judge and Member Secretary, Karnataka State Legal Services Authority, enlightened the students regarding the aims, objectives and importance of the Legal Services Authorities Act and the role of law students and law schools under the same.

On 4th January 2022, Dr. Akkai Padmashali, Transgender Activist, enlightened the students on 'Inclusion' in society.

On 8th January 2022, the Centre for Skill Development conducted a one day certificate course on 'Journey to Judgeship' to give insights into career in the judiciary. the inaugural lecture was delivered by Justice Suraj Govindraj, Judge, High Court of Karnataka.

On 10th January 2022, a 40 hour certification course was inaugurated to impart the students a basic training in 'Mediation and Conciliation' undertaken by Mrs. Susheela Sarathy, Senior Counsel and Master trainer in mediation along with Mr. Prasad Subbanna.

On 12th January 2022, a webinar was hosted on 'Burden of Proof in Environmental Crimes' by Prof. (Dr).Sairam Bhat, National Law School of India University.

Government Law College, Ramanagara

On 26th November 2021, the Government Law College, Ramanagara in association with the District Legal Services Authority organised 'Constitution Day-2021' in which Mr. Marulasiddaradhy H. J., District & Sessions Judge, Ramanagara was the Chief Guest.

St. Joseph's College of Law (SJCL)

On 14th November 2021, SJCL in association with BEMBALA, organised BALAMELA at Jyothi School Day for the children of the slums of Kacharkanahalli, Bengaluru.

In the month of December 2021, weeklong celebrations were held to earmark Human Rights Day through various inter and intra college competitions, screenings, webinars etc. In collaboration with Samvidanada Haadiyalli, SJCL organised a documentary screening and talk on how to nurture and promote sporting talents from the underprivileged sections of society. The International Day of Commemoration and Dignity of the Victims of Crime and Genocide and of the Prevention of the Crime and Defenders was marked by a case study presentation on different genocides and similar events in history by the students. An intercollegiate Documentary Making competition titled "Insaaniyat" was organised on issues faced by people in the last two pandemic years. The celebrations concluded on the International Human Rights Day with a lecture by Prof. Aravind Narain on 'The Concept of Human Rights, the History of the UDHR and the Fundamental Rights Under the Indian Constitution.'

On 5th December 2021 in association with Global Concerns Indian Bangalore Institute of Dental Science, a Dental Awareness and Screening camp was organized in LR Nagar.

On 29th December 2021, the Human Rights Committee put up a physical theatre on the theme of "Secularism" at Spoorti Dhama to mark the celebration of the birth anniversary of Rashtra Kavi Kuvempu.

A 3 days webinar series titled 'India that is Bharat: A Battle for her founding ideals' was organized to commemorate the 73rd Republic Day. The webinar focused on three themes namely 'Fraternity,' 'Justice' & 'Federalism.' The speakers in the webinar series were Mr. Alok Prasanna, Advocate, Founder and Lead, Vidhi Legal Policy Centre Bengaluru, Dr. Meena Kandaswamy, Write, Anti-Caste Feminist & Actor and Dr. Narayana A, Faculty, Azim Premji University

University Law College, Bangalore

On 12th November 2021, as part of the inauguration of the Legal Services clinic, an orientation programme was conducted by Mr. Shashidar Shetty, Member Secretary, Karnataka State Legal Services Authority.

On 24th November 2021, a lecture on 'Inquisitorial and Adversarial System of Justice' was delivered by Mr. V. Balasubramanian IAS (Rtd.). This lecture was organised in association with the IIPA, Karnataka branch.

On 26th November 2021, a two day law fest 'Kanoonotsava' was inaugurated by Mr. J. C. Madhuswamy, Minister for Law & Parliamentary Affairs and Minor Irrigation, Government of Karnataka. Mr. V. Sudhish Pai, Senior Advocate delivered a lecture on Indian Constitution on the occasion of Constitution Day.

On 18th December 2021, a talk on 'Pursuing Higher Legal Education outside India: Scope and Career' was delivered by Ms. Almas Sheikh, Human Rights lawyer and Research Scholar at University of Oxford, England.

On 22nd December 2021, a Distinguished Faculty Lecture on 'State Responsibility and Climate Change in International Law' was delivered by Mr. Mohan V. Katarki, Senior Advocate, Supreme Court of India.

On 10th January 2022, an online lecture was delivered by Mr. Shankar Narayan Rao, Senior Advocate, on the topic 'Career Prospects of Law Graduates in the Corporate and Litigation Sectors.'

On 20th January 2022, the Placement Cell hosted an online lecture by Ms. Aastha Narang on 'Placement Opportunities.'

On 22nd January 2022, Intro Moot Court Competition was inaugurated by Ms. S. R. Anuradha, Senior Advocate.

On 24th January 2022, a special lecture was delivered on 'Swami Vivekananda's vision on Bharath' by Mr. Ranjan Bellarpadi, Nominated Member, Swami Vivekananda Study Centre, Mangalore University.

PROFESSIONAL ETHICS AND MISCONDUCT

2▶▶

what may be lawfully moral for a person who is not a member of the Bar may still be improper for an Advocate. The said Rules inter alia specify that an Advocate:

- a. While conducting a case, shall conduct himself with dignity and self-respect and shall not be servile or use intemperate language; maintain respectful attitude towards the court and not influence the decision of a court by any illegal or improper means or by private communications with a judge relating to a pending case.
- b. shall make full disclosure against his connection with the parties or interest before the commencement of engagements or during the process and support the interests of his client by all moral means.
- c. shall use his best efforts to restrain and prevent his client from resorting to sharp or unfair practices in relation to the court and shall refuse to represent his client who persists in such improper conduct.
- d. shall not overpower any material or evidence, which shall prove the innocence of the accused
- e. shall be bound to accept any brief in the Courts or Tribunals where he proposes to practice at a fee consistent with his standing at the Bar.
- f. shall not ordinarily withdraw from engagements when once accepted, without sufficient cause.
- g. shall not be a party to fomenting litigation and shall not accept instructions of any person other than client or his authorised agent.
- h. shall not stipulate a contingent fee on the result of the litigation or agree to share the proceeds thereof and not to charge for his services depending on the success of the matter taken nor lend money to the client for legal proceedings.
- i. shall keep proper accounts of money received from clients and to provide a copy of statement to client and in case of cancellation of proceedings, adjust the fee
- j. If he has advised the party in a matter with the institution of suits, then he cannot appear for the opposite party for the same matter.
- k. shall not bid or purchase in his or in any other name for his own benefit any property sold in execution of a decree or order in any suits or proceedings in which he was professionally engaged.
- l. shall not do anything whereby he abuses or takes advantage of the confidence reposed in him by his client.
- m. shall not communicate or negotiate the subject matter of controversy to any party represented by an advocate except through that advocate and not to reveal the communications or talk made by his client to him.
- n. shall not solicit work or advertise by any means.

Any infraction of the above rules would tantamount to misconduct. Any addition to the above there could still be conduct which can be stated to be misconduct. The misconduct of Advocates can assume many hues. The latest act of misconduct is, when Advocates appearing online in court proceedings are not properly dressed or they do not conduct themselves in a manner that is expected of them when they appear in a courtroom. The Online court proceedings is as sacred as the regular physical court proceedings and therefore Advocates are required to conduct themselves in the manner that is expected of them as officers of the court. More importantly online proceedings are also viewed by the general public and therefore it is all the more important that the Advocates conduct themselves in a manner befitting that of the legal fraternity. Any infraction of the same would tantamount to misconduct apart from amounting to contempt of court.

The behaviour of an advocate outside the court also has to be in a manner which befits the status of an advocate. Justice Krishna Iyer in his inimitable style has held in the case of *Bar Council of Maharashtra Vs. Mr. M.V. Dabholkar & others* (1976 (2) SCC 291) as: "For the practice of law with expanding activist horizon, professional ethics cannot be contained in a Bar Council Rule nor in traditional cant in the books but in new canons of conscience which will command the members of the calling of justice to obey the rules of morality and utility, clear in the crystallized case law and concrete when tested on the qualms of high norms"

The above more than aptly describes what ought to be done by lawyers to maintain the dignity and decorum of the profession.

SOME IMPORTANT AMENDMENTS IN THE YEAR 2021

8▶▶

the Bill provides the right to obtain a prospecting license failing which the mining lease will lapse with the commencement of this amendment.

The National Bank for Financing Infrastructure and Development Bill, 2021

The Bill was introduced in the Lok Sabha and Rajya Sabha on 20-03-2021 and it was passed by the Lok Sabha on 23-03-2021 and by the Rajya Sabha on 25-03-2021. The Bill aims to establish the National Bank for Financing Infrastructure and Development as the principal body for the development of financial institutions. NBFIs are set up for providing long term finance for such segments of the economy where the risks involved are beyond the acceptable limits of commercial banks and ordinary financial institutions. The Act also defines the National Bank for Financing Infrastructure and Development, its functions and the source of its funds. The Bill also mentions requirement of prior sanctions for investigation and prosecution.

Economy Regulatory Authority of India Amendment Bill, 2021

The Bill was introduced in Lok Sabha and Rajya Sabha on 24-03-2021. It was passed by the Lok Sabha on 29-07-2021 and by the Rajya Sabha 04-08-2021. As in the amendment, the Central Government may add group airports and notify the group as a major airport. It also seeks to amend the Airports Economic Regulatory Authority of India Act, 2008.

The Defence Service Bill, 2021

The Bill was introduced in the Lok Sabha and the Rajya Sabha on 22-07-21 and it was passed by the Lok Sabha on 03-08-2021 and by the Rajya Sabha on 05-08-2021. The Bill strives to replace the Ordinance issued in June 2021 and allows the Central Government to prohibit strikes, lockouts and layoffs in units engaged in essential defence services. Few of the key features are the elaboration of essential defence services, definition of public utility services, prohibition on strikes, lockouts and layoffs, punishment for legal lockouts and legal strikes.

The Insolvency and Bankruptcy Code Amendment Bill, 2021

The Bill was introduced into Lok Sabha and Rajya 26-07-2021 and was passed by the Lok Sabha 28-07-2021 and by the Rajya Sabha on 03-08-2021. This Bill was introduced to replace the IBC Code Amendment Ordinance, 2021 dated 4th of April.

Insurance Business Nationalization Amendment Bill, 2021

The Bill was introduced in the Lok Sabha and Rajya Sabha on 30-07-2021 and was passed by the Lok Sabha and 02-08-2021 and by the Rajya Sabha on 11-08-2021. The Bill aims to increase the influx of the foreign capital into the Indian private insurers by increasing the FDI limit from 49% to 74%.

FROM THE BENCH

Nandlal Lohariya v. Jagdish Chand Purohit (08.11.2021)

A Bench comprising Justice M.R. Shah and Justice B.V. Nagarathna observed "In every litigation, either of the party is bound to lose and in such a situation either of the party who will lose in the litigation may approach the consumer fora for compensation alleging deficiency in service, which is not permissible at all." An Advocate losing a case cannot be accused of deficiency in service. The court also observed that such complaints may lie only in a situation where it is found that there was and deficiency in service by the advocate.

Mithun Chatterjee v. State of Odisha (12.11.2021)

A Bench comprising Justice Nageswara Rao and Justice B.R. Gavai observed that imposition of onerous conditions for grant of bail tantamount to denial of bail. This observation was made while setting aside an order of the Orissa High Court's directing petitioner to deposit cash of Rs.20 lakhs and providing security of immovable property to the tune of Rs.20 lakhs for grant of bail.

Attorney General for India v. Satish and another (18.11.2021)

A Bench comprising Justice Uday Umesh Lalit, Justice S. Ravindra Bhat and Justice Bela M. Trivedi observed that restricting 'touch' or 'physical contact' under Section 7 of POCSO is absurd and will destroy the intent of the Act, which is enacted to protect children from sexual offences. Restricting the meaning of expression 'touch' and 'physical contact' under Section 7 of POCSO to "skin to skin contact" would not only be narrow and pedantic interpretation but will also lead to absurd interpretation of the provision. If such an interpretation is adopted, a person who uses gloves or any other like material while physical groping will not get convicted. The Construction of rule should give effect to a rule rather than destroying it. The intention of legislature cannot be given effect to unless wider interpretation is given. The purpose of the law cannot be to allow the offender to escape the meshes of the law.

Avni Prakash v. National Testing Agency and others (23.11.2021)

A Bench comprising Justice D. Y. Chandrachud and Justice Vikram Nath in a plea by a female NEET-2021 candidate suffering from dysgraphia that she was refused an additional one hour's time for attempting the paper by the examination centre, held that "The NTA must remember that all authority under the law is subject to responsibility and above all to a sense of accountability. It is governed by the rule of law and the necessity of observing fairness. As an examining body, the NTA was bound to scrupulously enforce the guidelines for the examination which provide for specific relaxations for persons with disability".

M.C Mehta v. Union Of India (30.11.2021)

A Bench comprising Justice L. Nageswara Rao, Justice B.R. Gavai and Justice B.V. Nagarathna permitted registration of those BS-IV vehicles whose sales were uploaded on e-Vahan portal before 31.03.2020 provided that the temporary/permanent registration was granted before the cutoff date of 31.03.2020.

Committee of Creditors of Amtek Auto Ltd. v. Dinkar T. Venkatsubramanian (01.12.2021)

The Bench comprising Justice M.R. Shah and Justice Sanjiv Khanna observed the entire resolution process has to be completed within the period stipulated under Section 12 of the Insolvency and Bankruptcy Code. Any deviation would defeat the object and purpose of providing such time limit.

Diamond Exports and Another v. United India Insurance Company Limited and Ors. (14.12.2021)

The Bench comprising Justice D.Y. Chandrachud, Justice Surya Kant and Justice Vikram Nath clarified that the applications to

condone the delay of more than 45 days in filing the version of the opposite party in consumer cases, which were pending as of 4th March 2020 will not be impacted by the ruling of the Constitution Bench judgment in the case New India Assurance Company Limited vs. Hilli Multipurpose Cold Storage Private Limited, which had held that Consumer Forum cannot condone the delay of more than 45 days in filing the version of the opposite party.

K. Anjinappa v. K.C. Krishna Reddy (17.12.2021)

A Bench comprising of Justice M.R. Shah and Justice B. V. Nagarathna issued directions to the State Bar Councils to dispose of complaints under Section 35 of the Advocates Act expeditiously and conclude the same within a period of one year from the date of receipt of the complaint as mandated under Section 36 B of the Advocates Act.

In Re Cognizance for Extension Of Limitation (10.01.2022)

Taking note of the surge in COVID-19 cases across the country, the Supreme Court has ordered the extension of limitation period for filing of cases and applications in courts and tribunals. A bench comprising Chief Justice N.V. Ramana, Justice L. Nageswara Rao and Justice Surya Kant passed the order on an application filed by the Supreme Court Advocates-on-Record Association (SCAORA) in the suo motu case In Re Cognizance for Extension of Limitation. Here is a chronology of Limitation Extension:

23.03.2020: SC extends limitation period w.e.f 15.03.2020 till further orders.

08.03.2021: SC recalls limitation extension w.e.f 15.03.2021; excludes period from 15.03.2020 till 14.03.2021 from limitation

27.04.2021: SC revives limitation extension by restoring order dated 23.03.2020; period from 14.03.2021 excluded from limitation until further orders

23.09.2021: SC recalls limitation extension w.e.f 02.10.2021; period from 15.03.2020 till 02.10.2021 excluded from limitation.

10.01.2022: SC restores limitation extension; excludes period from 15.03.2020 till 28.02.2022 from limitation

Samruddhi Co-operative Housing Society Ltd. v. Mumbai Mahalaxmi Construction Pvt. Ltd. (11.01.2022)

A Bench comprising Justice D.Y. Chandrachud and Justice A.S. Bopanna observed that the failure of a builder to obtain occupation certificate is a deficiency in service under Consumer Protection Act 1986.

Gaurav Bansal v. Union of India (19.01.2022)

A Bench comprising Justice M.R. Shah and Justice Sanjiv Khanna has directed the States to reach out to children who were orphaned due to COVID-19 to pay them ex-gratia compensation of Rs 50,000. The Court also observed that the orphans may not be in a position to submit applications to claim compensation and hence the State authorities should reach out to them.

Arunachala Gounder (Dead) v. Ponnusamy (20.01.2022)

A Bench comprising Justice S. Abdul Nazeer and Justice Krishna Murari observed in a judgment arising out of a partition suit that "If a female Hindu dies intestate without leaving any issue, then the property inherited by her from her father or mother would go to the heirs of her father whereas the property inherited from her husband or father-in-law would go to the heirs of the husband."

Neil Aurelio Nunes and Ors v. Union of India & Ors (20.01.2022)

A Bench of Justice D.Y. Chandrachud and Justice A.S. Bopanna held that there is no prohibition for introducing reservation for socially and educationally backward classes (OBCs) in Post-Graduate courses. The court further observed "In our opinion, it cannot be said that the impact of

IN MEMORIUM

PROF. V. NARAYANASWAMY

Hailing from Doddamuduvadi, Kanakapura taluk, Prof. V. Narayanaswamy joined the Mysore Bar in 1970. Prof. Narayanaswamy conducted cases in various fields of law and appeared pro bono for the marginalised sections of society. He served his alma mater, BMS Law College for over 25 years as a law teacher and as Principal. He also taught commercial law in rural colleges at Kanakapura and in BMS College for Women and to MBA students at Bangalore University. He was Honorary Editor of the Computer Law Digest and the software proposed by him is being used till date in the High Court of Karnataka. A philanthropist to the core, he funded the education and marriage of many poor. He would take sessions at Lahari's 'Chinthana Manthana' and has groomed many judicial aspirants in the Civil and District Judge orientation programmes conducted by Lahari. Prof. Narayanaswamy served as Secretary of Advocates Association Bangalore and was also actively involved in the Literary Union and Bengaluru Advocates Co-operative Society and Nyayamitra Co-operative Bank. Prof. Narayanaswamy has authored 70 books on various branches of law. We lost Prof. Narayanaswamy on 10th May 2021. He is survived by two sons and two daughters. His elder son Mr. Babu Puttanna is also an advocate in the Bangalore Bar.

JAYALAKSHMI V.

Ms. Jayalakshmi was a very cheerful and well loved advocate of the Bangalore Bar. She was a gifted singer and very knowledgeable in various forms of music. She won many hearts with her simple and friendly ways and would inspire her friends to strive higher in whatever they did. Ms. Jayalakshmi would never miss the one day trips organised by Lahari and other advocate organisations. Sincere, upright and a warm and loving soul, we lost Ms. Jayalakshmi on 23rd May 2021.

JUSTICE K. L. MANJUNATH

Justice K. L. Manjunath joined the Karnataka Bar in 1974 and was well versed in all fields of law. Justice Manjunath served as President of the Advocates Association Bangalore. Justice Manjunath encouraged the younger members of the Bar and emphasized on academic excellence. Justice Manjunath was elevated as Judge, High Court of Karnataka in December 2000 and served for 14 years. Subsequent to his retirement from the judiciary, Justice Manjunath served as Chairman of the Karnataka River Waters and Border Disputes Authority and also as Chairman of the Andhra Pradesh Backward Classes Commission. As a member of the organisation, Justice Manjunath was a constant well wisher of

To

Book post

.....
 .....
 .....

Lahari Advocates Forum. We lost Justice Manjunath on 23rd January 2022. Justice Manjunath is survived by his wife, daughter and son Mr. Darpan who is an advocate.

M. RAMAKRISHNA

Mr. Ramakrishna was serving as a Trustee of Lahari Foundation till he passed away on 25th May 2022. An avid golfer, Mr. Ramakrishna also served as Director in the Bharath Cooperative Bank and was well loved and respected by a cross section of the Bengaluru Bar. Well versed in various fields of law, he was ever ready to guide the younger members of the Bar. We lost Mr. Ramakrishna on 25th January 2022. Mr. Ramakrishna is survived by two daughters and a son Mr. R. Satish, who is also an advocate in the Bengaluru Bar.

Lahari Advocates Forum condoles the death of its beloved members as mentioned above and wish fortitude to the bereaved families in their hour of grief.

backwardness simply disappears because a candidate has a graduate qualification."

KARNATAKA HIGH COURT

Abrar Kazi v. State of Karnataka (10.01.2022)

Cricket match fixing does not amount to offence of cheating under 420 IPC. A single judge bench of Justice Sreenivas Harish Kumar said, "It is true that if a player indulges in match fixing, a general feeling will arise that he has cheated the lovers of the game. But, this general feeling does not give rise to an offence."

RAJASTHAN HIGH COURT

LNJ Power Ventures Ltd. v. Rajasthan Electricity Regulatory Commission and Ors. (06.01.2022)

Justice Pushpendra Bhati of the Rajasthan High Court held that power of judicial review vested in High Courts under Article 226 of the Constitution of India is one of the basic features of the Constitution and any legislation cannot override or curtail such jurisdiction.

CALCUTTA HIGH COURT

Pawan Kumar Niroula v. Union of India (24.01.2022)

A Bench comprising Justice Harish Tandon and Justice Rabindranath Samanta observed that the provisions of the Sexual Harassment of Women at Workplace (Prevention, Prohibition and Redressal) Act, 2013 (2013 Act) is applicable to girl students of a school, relying on the definition of 'aggrieved woman' under Section 2 (a) of the Act.

Well wishers of the issue:

Mr. Harish M. T.
 Advocate, Bengaluru

Mr. G. V. Sudhakar
 Advocate, Bengaluru'

Printed & Published by : Lahari Advocates Forum, Bengaluru

Printed at : Vee Kay Printers & Publishers, # 396, Ooliga Complex, Sampige Road, Malleshwaram, Bengaluru-560 003.

Published at : # 8/340, Prabhat Complex, K.G. Road, Bengaluru-560 009

Editor : Megharani

megharani2017@gmail.com

RNI No. KARBIL 2010/64911